

U S T A W A

z dnia 2018 r.

o zmianie ustawy o nawozach i nawożeniu

Art. 1. W ustawie z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu (Dz. U. z 2017 r. poz. 668 i 1566) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1:

a) w ust. 1:

– pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) warunki i tryb wprowadzania do obrotu środków wspomagających uprawę roślin i produktów pofermentacyjnych;”;

– pkt 4 i 5 otrzymują brzmienie:

„4) stosowanie nawozów, środków wspomagających uprawę roślin i produktów pofermentacyjnych w rolnictwie;

5) zapobieganie zagrożeniom zdrowia ludzi i zwierząt oraz środowiska, które mogą powstać w wyniku stosowania, przewozu i przechowywania nawozów, środków wspomagających uprawę roślin i produktów pofermentacyjnych;”;

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Przepisy ustawy nie naruszają przepisów prawa wodnego w zakresie ochrony wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych.”;

c) dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Przepisów ustawy nie stosuje się do warunków i trybu wprowadzania do obrotu produktów zawierających w swoim składzie wyłącznie mikroorganizmy, z pożywką lub stabilizatorem lub bez pożywki lub bez stabilizatora.”;

2) w art. 2:

a) w ust. 1:

– pkt 3–5 otrzymują brzmienie:

„3) nawozy mineralne – nawozy produkowane w drodze przemian chemicznych, fizycznych lub przerobu surowców mineralnych, w tym

wapno nawozowe, do którego zalicza się wapno nawozowe zawierające magnez, a także niektóre nawozy pochodzenia organicznego;

4) nawozy naturalne:

a) nieprzetworzone:

- obornik, gnojówkę i gnojowicę,
- pochodzące od zwierząt gospodarskich, w rozumieniu przepisów o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich, odchody, z wyjątkiem odchodów pszczół, bez dodatku innych substancji
- przeznaczone do bezpośredniego rolniczego wykorzystania w celu nawożenia lub poprawy właściwości gleby,

b) przetworzone przez konfekcjonowanie lub celowy proces granulacji suszenia, rozdrobnienia, homogenizacji lub liofilizacji:

- obornik, gnojówkę i gnojowicę,
- pochodzące od zwierząt gospodarskich, w rozumieniu przepisów o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich, odchody, z wyjątkiem odchodów pszczół, bez dodatku innych substancji
- przeznaczone do wykorzystania w celu nawożenia lub poprawy właściwości gleby;

5) nawozy organiczne – nawozy wyprodukowane z substancji organicznej lub z mieszanin substancji organicznych, w tym wyprodukowane z wykorzystaniem dżdżownic;”

– pkt 8 otrzymuje brzmienie:

„8) stymulator wzrostu – związek organiczny lub mineralny lub ich mieszaniny, wpływające korzystnie na rozwój roślin lub inne procesy życiowe roślin, z wyłączeniem regulatora wzrostu będącego środkiem ochrony roślin;”

– po pkt 10 dodaje się pkt 10a w brzmieniu:

„10a) produkty pofermentacyjne – płynne lub stałe substancje organiczne powstające w wyniku procesu produkcji biogazu rolniczego w rozumieniu art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. z 2017 r. poz. 1148, 1213 i 1593 oraz z 2018 r. poz. 9);”

– pkt 13 otrzymuje brzmienie:

„13) wprowadzenie do obrotu:

- a) oferowanie w celu zbycia, sprzedaż oraz inną odpłatną albo nieodpłatną formę zbycia, w tym posiadanie lub przechowywanie do celów zbycia, z wyjątkiem zwrotu poprzedniemu sprzedawcy, nawozu, środka wspomagającego uprawę roślin lub produktu pofermentacyjnego,
 - b) przywóz na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nawozu, środka wspomagającego uprawę roślin lub produktu pofermentacyjnego, przeznaczonych na potrzeby własne, z wyłączeniem nawozu, środka wspomagającego uprawę roślin lub produktu pofermentacyjnego, przeznaczonych wyłącznie do celów naukowo-badawczych.”;
- b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:
- „3. Nawozy organiczne i polepszacze gleby w rozumieniu art. 3 pkt 22 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1069/2009 z dnia 21 października 2009 r. określającego przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi, i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1774/2002 (rozporządzenie o produktach ubocznych pochodzenia zwierzęcego) (Dz. Urz. UE L 300 z 14.11.2009, str. 1, z późn. zm.¹⁾), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1069/2009”, uznaje się za nawozy, środki wspomagające uprawę roślin lub produkty pofermentacyjne wytworzone z produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego w rozumieniu art. 3 pkt 1 w związku z art. 2 ust. 2 rozporządzenia nr 1069/2009 lub z produktów pochodnych w rozumieniu art. 3 pkt 2 rozporządzenia nr 1069/2009 lub zawierające w swoim składzie produkty uboczne pochodzenia zwierzęcego lub produkty pochodne.”;
- 3) tytuł rozdziału 2 otrzymuje brzmienie:
- „Obrót nawozami, środkami wspomagającymi uprawę roślin i produktami pofermentacyjnymi”;
- 4) w art. 3:
- a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Do obrotu można wprowadzać:

¹⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 276 z 20.10.2010, str. 33; Dz. Urz. UE L 216 z 14.08.2012, str. 3 i Dz. Urz. UE L 354 z 28.12.2013, str. 86.

- 1) nawozy powstałe ze zmieszania typów nawozów oznaczonych znakiem „NAWÓZ WE”, przy czym nawozy te nie mogą być oznaczane znakiem „NAWÓZ WE”;
 - 2) nawozy odpowiadające, określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 12 pkt 5, typom wapna nawozowego, w których zanieczyszczenia nie przekraczają dopuszczalnych wartości zanieczyszczeń;
 - 3) nawozy naturalne, zgodnie z przepisami rozporządzenia nr 1069/2009, w tym nawozy naturalne przetworzone o nieprzekroczonym dopuszczalnym poziomie wartości zanieczyszczeń oraz zadeklarowanych przez producenta lub inny podmiot, który po raz pierwszy wprowadza do obrotu te nawozy, zawartościach składników pokarmowych;
 - 4) produkty pofermentacyjne o zadeklarowanych przez producenta lub inny podmiot, który po raz pierwszy wprowadza do obrotu te produkty, zawartościach substancji organicznej i składników pokarmowych, otrzymywane z:
 - a) nawozów naturalnych, biomasy roślinnej lub z ich mieszanin pochodzących wyłącznie z produkcji rolniczej,
 - b) substratów innych niż wymienione w lit. a, wykorzystywanych do produkcji biogazu rolniczego, lub ich mieszanin z substratami, o których mowa w lit. a, o nieprzekroczonym dopuszczalnym poziomie wartości zanieczyszczeń;
 - 5) podłoża do upraw wytworzone z torfów lub z torfów z dodatkiem nawozów oznaczonych znakiem „NAWÓZ WE” lub nawozów mineralnych dopuszczonych do obrotu na podstawie art. 4 lub 5.

2. Nawozy organiczne, organiczno-mineralne i mineralne nieoznaczone znakiem „NAWÓZ WE”, z wyłączeniem nawozów wymienionych w ust. 1 pkt 1 i 2, oraz środki wspomagające uprawę roślin, z wyłączeniem podłoży do upraw, o których mowa w ust. 1 pkt 5, mogą być wprowadzone do obrotu na zasadach określonych w art. 4.”,
- b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:
- „2a. Zakazuje się wprowadzania do obrotu:
- 1) nawozów, środków wspomagających uprawę roślin i produktów pofermentacyjnych, które powinny spełniać wymagania ustawy, a które nie

zostały oznakowane w sposób wskazujący, że są to nawozy, środki wspomagające uprawę roślin lub produkty pofermentacyjne;

- 2) produktów, które nie spełniają wymagań ustawy, a których opakowania, etykiety albo dokumenty, w które się je zaopatruje, zawierają określenia sugerujące, że są to nawozy, środki wspomagające uprawę roślin lub produkty pofermentacyjne;
 - 3) nawozów zawierających powyżej 28% masowych azotu w postaci azotanu amonu, które nie spełniają wymagań określonych w rozporządzeniu nr 2003/2003;
 - 4) nawozów naturalnych i produktów pofermentacyjnych, pochodzących z terytorium państw trzecich;
 - 5) nawozów, środków wspomagających uprawę roślin i produktów pofermentacyjnych, które zagrażają zdrowiu ludzi lub zwierząt lub środowisku.”,
- c) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Nawozy naturalne nieprzetworzone i niekonfekcjonowane produkty pofermentacyjne przeznaczone do bezpośredniego rolniczego wykorzystania w celu nawożenia lub poprawy właściwości gleby mogą być zbywane do bezpośredniego rolniczego wykorzystania w celu nawożenia lub poprawy właściwości gleby wyłącznie na podstawie umowy zawartej w formie pisemnej pod rygorem nieważności.”,

- d) po ust. 4 dodaje się ust. 4a–4c w brzmieniu:

„4a. Deklaracja, o której mowa w ust. 1 pkt 3, zawiera informację o zawartości procentowej (m/m) składników pokarmowych:

- 1) azotu całkowitego (N);
- 2) fosforu (P) w przeliczeniu na pięciotlenek fosforu (P_2O_5) ogółem;
- 3) potasu (K) w przeliczeniu na tlenek potasu (K_2O) ogółem.

4b. Deklaracja, o której mowa w ust. 1 pkt 4, zawiera informację o zawartości procentowej (m/m):

- 1) substancji organicznej w suchej masie;
- 2) składników pokarmowych:
 - a) azotu całkowitego (N),
 - b) fosforu (P) w przeliczeniu na pięciotlenek fosforu (P_2O_5) ogółem,

c) potasu (K) w przeliczeniu na tlenek potasu (K_2O) ogółem.

4c. Do wprowadzenia do obrotu po raz pierwszy produktów pofermentacyjnych lub nawozów naturalnych przetworzonych oznakowanych określeniem „ekologiczny” lub pochodną tego określenia, lub określeniem „eko” lub „bio”, lub w inny sposób wskazujący na możliwość ich stosowania w rolnictwie ekologicznym wymagana jest opinia, upoważnionej na podstawie przepisów o rolnictwie ekologicznym, jednostki organizacyjnej w zakresie oceny i zgodności środków do produkcji ekologicznej z wymaganiami określonymi w przepisach dotyczących rolnictwa ekologicznego, potwierdzającej możliwość stosowania produktów pofermentacyjnych lub nawozów naturalnych przetworzonych w rolnictwie ekologicznym.”,

e) w ust. 5 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) które są zaopatrzone w informacje określone zgodnie z art. 9 ust. 2 i 3 oraz 5–13.”;

f) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. W przypadku, o którym mowa w ust. 6 pkt 1 lit. b, importer przedstawia organowi celnemu pisemne oświadczenie:

- 1) że nawóz lub środek wspomagający uprawę roślin zgłaszany do procedury celnej, w wyniku której następuje dopuszczenie do obrotu w rozumieniu przepisów prawa celnego, nie jest przeznaczony do wprowadzenia do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) o sposobie i miejscu albo miejscach docelowego przeznaczenia nawozu lub środka wspomagającego uprawę roślin.”,

g) po ust. 7 dodaje się ust. 7a w brzmieniu:

„7a. W przypadku, o którym mowa w ust. 6 pkt 1 lit. b, w odniesieniu do nawozów mineralnych importer przedstawia organowi celnemu dokument potwierdzający przeprowadzenie badań określających jakość i bezpieczeństwo tych nawozów wydany przez jednostkę akredytowaną w tym zakresie na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej oraz przeprowadzenie innych badań wymaganych dla tych nawozów.”,

h) ust. 8 otrzymuje brzmienie:

„8. Nawozy zawierające powyżej 28% masowych azotu w postaci azotanu amonu mogą być przywożone z terytorium państw trzecich wyłącznie w

opakowaniach jednostkowych. Nawozy te zaopatruje się w certyfikat potwierdzający ich odporność na detonację oraz spełnienie wymagań technicznych, określonych w ust. 1 załącznika nr III do rozporządzenia nr 2003/2003, wydany przez jednostkę akredytowaną w tym zakresie na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej.”;

5) w art. 4:

a) w ust. 3 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) producent lub inny podmiot, który po raz pierwszy wprowadza nawóz lub środek wspomagający uprawę roślin do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – dla nawozu lub środka wspomagającego uprawę roślin, wyprodukowanych lub wprowadzanych do obrotu na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej.”,

b) w ust. 3a:

– uchyla się pkt 3 i 4,

– w pkt 5 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 6 w brzmieniu:

„6) informację o państwie pochodzenia, imię i nazwisko oraz miejsce zamieszkania i adres albo nazwę, siedzibę i adres producenta lub innego podmiotu, który po raz pierwszy wprowadza nawóz lub środek wspomagający uprawę roślin na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, oraz informację o miejscu produkcji nawozu lub środka wspomagającego uprawę roślin – w przypadku importu lub wprowadzenia do obrotu z innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej nawozu lub środka wspomagającego uprawę roślin.”,

c) w ust. 4:

– pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) wyniki badań nawozu albo środka wspomagającego uprawę roślin, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 10 i 11;”,

– uchyla się pkt 4,

d) uchyla się ust. 4a i 5,

e) w ust. 6 po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) opinii, upoważnionych na podstawie przepisów o rolnictwie ekologicznym, jednostek organizacyjnych w zakresie oceny i zgodności środków do produkcji ekologicznej z wymaganiami określonymi w przepisach

dotyczących rolnictwa ekologicznego, potwierdzającej możliwość stosowania w rolnictwie ekologicznym nawozu lub środka wspomagającego uprawę roślin – w przypadku oznakowania nawozu lub środka wspomagającego uprawę roślin określeniem „ekologiczny” lub pochodną tego określenia, lub określeniem „eko” lub „bio”, lub w inny sposób wskazujący na możliwość ich stosowania w rolnictwie ekologicznym;”;

f) w ust. 7 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) producent lub inny podmiot, który po raz pierwszy wprowadza nawóz lub środek wspomagający uprawę roślin do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – dla nawozu lub środka wspomagającego uprawę roślin, wyprodukowanych lub wprowadzonych do obrotu na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej.”;

g) w ust. 8 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) producent lub inny podmiot, który po raz pierwszy wprowadza nawóz lub środek wspomagający uprawę roślin do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – dla nawozu lub środka wspomagającego uprawę roślin, wyprodukowanych lub wprowadzonych do obrotu na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej.”;

6) po art. 4 dodaje się art. 4a w brzmieniu:

„Art. 4a. 1. Producent lub inny podmiot, który po raz pierwszy wprowadza do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nawóz oznaczony znakiem „NAWÓZ WE” przedkłada wojewódzkiemu inspektorowi jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych, zwanemu dalej „inspektorem”, właściwemu ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę tego producenta lub tego podmiotu, lub inspektorowi właściwemu dla województwa mazowieckiego, w przypadku tego producenta lub tego podmiotu mającego miejsce zamieszkania albo siedzibę poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zgłoszenie o zamiarze wprowadzania do obrotu tego nawozu zawierające:

- 1) nazwę tego nawozu;
- 2) typ tego nawozu określony w załączniku nr I do rozporządzenia nr 2003/2003;
- 3) imię i nazwisko oraz miejsce zamieszkania i adres albo nazwę oraz siedzibę i adres producenta lub innego podmiotu, który po raz pierwszy wprowadza do obrotu ten nawóz na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;

4) datę pierwszego wprowadzenia do obrotu tego nawozu.

2. Producent lub inny podmiot, który po raz pierwszy wprowadza do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nawóz powstały ze zmieszania typów nawozów oznaczonych znakiem „NAWÓZ WE”, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1, przedkłada inspektorowi, właściwemu ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę tego producenta lub tego podmiotu, lub inspektorowi właściwemu dla województwa mazowieckiego, w przypadku tego producenta lub tego podmiotu mającego miejsce zamieszkania albo siedzibę poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zgłoszenie o zamiarze wprowadzania do obrotu tego nawozu zawierające:

- 1) nazwę tego nawozu;
- 2) typy nawozów określonych w załączniku nr I do rozporządzenia nr 2003/2003, które zostały zmieszane;
- 3) imię i nazwisko oraz miejsce zamieszkania i adres albo nazwę oraz siedzibę i adres producenta lub innego podmiotu, który po raz pierwszy wprowadza do obrotu ten nawóz na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) datę pierwszego wprowadzenia do obrotu tego nawozu.

3. Producent lub inny podmiot, który po raz pierwszy wprowadza do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nawóz odpowiadający typom wapna nawozowego, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2, przedkłada inspektorowi, właściwemu ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę tego producenta lub tego podmiotu, lub inspektorowi właściwemu dla województwa mazowieckiego, w przypadku tego producenta lub tego podmiotu mającego miejsce zamieszkania albo siedzibę poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zgłoszenie o zamiarze wprowadzania do obrotu tego nawozu zawierające:

- 1) nazwę tego nawozu;
- 2) typ wapna nawozowego określony w przepisach wydanych na podstawie art. 12 pkt 5;
- 3) imię i nazwisko oraz miejsce zamieszkania i adres albo nazwę oraz siedzibę i adres producenta lub innego podmiotu, który po raz pierwszy wprowadza do obrotu ten nawóz na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) datę pierwszego wprowadzenia do obrotu tego nawozu.

4. Producent lub inny podmiot, który po raz pierwszy wprowadza do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nawóz naturalny przetworzony, o którym

mowa w art. 3 ust. 1 pkt 3, przedkłada inspektorowi, właściwemu ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę tego producenta lub tego podmiotu, lub inspektorowi właściwemu dla województwa mazowieckiego, w przypadku tego producenta lub tego podmiotu mającego miejsce zamieszkania albo siedzibę poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zgłoszenie o zamiarze wprowadzania do obrotu tego nawozu zawierające:

- 1) nazwę tego nawozu;
- 2) imię i nazwisko oraz miejsce zamieszkania i adres albo nazwę oraz siedzibę i adres producenta lub innego podmiotu, który po raz pierwszy wprowadza do obrotu ten nawóz na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) datę pierwszego wprowadzenia do obrotu tego nawozu;

5. Producent lub inny podmiot, który po raz pierwszy wprowadza do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej produkt pofermentacyjny, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 4, przedkłada inspektorowi, właściwemu ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę tego producenta lub tego podmiotu, lub inspektorowi właściwemu dla województwa mazowieckiego, w przypadku tego producenta lub tego podmiotu mającego miejsce zamieszkania albo siedzibę poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zgłoszenie o zamiarze wprowadzania do obrotu tego produktu zawierające:

- 1) nazwę tego produktu;
- 2) imię i nazwisko oraz miejsce zamieszkania i adres albo nazwę oraz siedzibę i adres producenta lub innego podmiotu, który po raz pierwszy wprowadza do obrotu ten produkt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) datę pierwszego wprowadzenia do obrotu tego produktu.

6. Producent lub inny podmiot, który po raz pierwszy wprowadza do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej podłoże do upraw, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 5, przedkłada inspektorowi, właściwemu ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę tego producenta lub tego podmiotu, lub inspektorowi właściwemu dla województwa mazowieckiego, w przypadku tego producenta lub tego podmiotu mającego miejsce zamieszkania albo siedzibę poza terytorium

Rzeczypospolitej Polskiej, zgłoszenie o zamiarze wprowadzania do obrotu tego podłoża do upraw zawierające:

- 1) nazwę tego podłoża do upraw;
- 2) imię i nazwisko oraz miejsce zamieszkania i adres albo nazwę oraz siedzibę i adres producenta lub innego podmiotu, który po raz pierwszy wprowadza do obrotu podłoże do upraw na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) datę pierwszego wprowadzenia do obrotu tego podłoża do upraw.

7. Zmiany w zakresie imienia i nazwiska oraz miejsca zamieszkania i adresu albo nazwy oraz siedziby i adresu producenta lub innego podmiotu, który po raz pierwszy wprowadza do obrotu nawóz oznaczony znakiem „NAWÓZ WE” albo nawóz powstały ze zmieszania typów nawozów oznaczonych znakiem „NAWÓZ WE”, albo nawóz odpowiadający typom wapna nawozowego, albo nawóz naturalny przetworzony, albo produkt pofermentacyjny, albo podłoże do upraw, podmioty, o których mowa w ust. 1–6, są obowiązane zgłosić inspektorowi właściwemu ze względu na dotychczasowe miejsce zamieszkania albo siedzibę tego producenta lub tego podmiotu lub inspektorowi właściwemu dla województwa mazowieckiego, w przypadku tego producenta lub tego podmiotu mającego miejsce zamieszkania albo siedzibę poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w terminie 7 dni od dnia zaistnienia tych zmian.

8. Zaprzestanie wprowadzania do obrotu nawozu oznaczonego znakiem „NAWÓZ WE” albo nawozu powstałego ze zmieszania typów nawozów oznaczonych znakiem „NAWÓZ WE”, albo nawozu odpowiadającego typom wapna nawozowego, albo nawozu naturalnego przetworzonego, albo produktu pofermentacyjnego, albo podłoża do upraw, podmioty, o których mowa w ust. 1–6, są obowiązane zgłosić inspektorowi właściwemu ze względu na dotychczasowe miejsce zamieszkania albo siedzibę tego producenta lub tego podmiotu lub inspektorowi właściwemu dla województwa mazowieckiego, w przypadku tego producenta lub tego podmiotu mającego miejsce zamieszkania albo siedzibę poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w terminie 14 dni od dnia zaprzestania ich wprowadzania do obrotu.

9. Inspektor, któremu są przedkładane zgłoszenia, o których mowa w ust. 1–8, przekazuje Głównemu Inspektorowi Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych zbiorczą informację o tych zgłoszeniach.”;

7) w art. 5:

- a) dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1,
- b) dodaje się ust. 2–4 w brzmieniu:

„2. Producent lub inny podmiot, który po raz pierwszy wprowadza do obrotu nawóz lub środek wspomagający uprawę roślin, o których mowa w ust. 1, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przedkłada inspektorowi, właściwemu ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę tego producenta lub tego podmiotu, lub inspektorowi właściwemu dla województwa mazowieckiego, w przypadku tego producenta lub tego podmiotu mającego miejsce zamieszkania albo siedzibę poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zgłoszenie o zamiarze wprowadzania do obrotu tego nawozu lub tego środka wspomagającego uprawę roślin zawierające:

- 1) nazwę nawozu lub środka wspomagającego uprawę roślin;
- 2) rodzaj nawozu lub środka wspomagającego uprawę roślin;
- 3) informację na terytorium którego państwa nastąpiło pierwsze wprowadzenie do obrotu nawozu albo środka wspomagającego uprawę roślin oraz nazwę organu, który wydał dokument o jego dopuszczeniu do obrotu lub informację na jakich zasadach nastąpiło dopuszczenie do obrotu;
- 4) informację, że nawóz albo środek wspomagający uprawę roślin został wytworzony z produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego lub produktów pochodnych lub zawiera w swoim składzie produkty uboczne pochodzenia zwierzęcego lub produkty pochodne, o ile zostały użyte do jego produkcji;
- 5) imię i nazwisko oraz miejsce zamieszkania i adres albo nazwę oraz siedzibę i adres producenta lub innego podmiotu, który po raz pierwszy wprowadza do obrotu nawóz lub środek wspomagający uprawę roślin na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 6) datę pierwszego wprowadzenia do obrotu nawozu lub środka wspomagającego uprawę roślin.

3. Do obrotu można wprowadzać także produkty pofermentacyjne dopuszczone do obrotu w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej lub Republice Turcji, które zostały wyprodukowane w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej lub Republice Turcji lub w państwie będącym członkiem

Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) – stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, jeżeli przepisy krajowe, na podstawie których są one produkowane i wprowadzane do obrotu, zapewniają ochronę zdrowia ludzi, zwierząt i ochronę środowiska oraz:

- 1) spełnienie wymogów dotyczących produkcji biogazu odpowiadających wymogom określonym dla biogazu rolniczego w art. 25 pkt 1–4 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii;
- 2) nadzór wyznaczonego w danym państwie organu nad spełnieniem wymogów, o których mowa w pkt 1, w tym sankcję dla wytwórców biogazu w postaci zakazu wykonywania działalności gospodarczej w przypadku:
 - a) posługiwania się przez wytwórcę biogazu nieprawdziwymi dokumentami odpowiadającymi dokumentom, o których mowa w art. 25 pkt 1 i 4 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii,
 - b) naruszenia obowiązków odpowiadających obowiązkowi, o których mowa w art. 25 pkt 3 i 4 ustawy o odnawialnych źródłach energii;
- 3) publiczny dostęp do informacji odpowiadający publicznemu dostępowi do informacji na temat wytwórców biogazu odpowiadających wymogom określonym dla biogazu rolniczego w art. 25 pkt 1–4 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii, w tym danych, o których mowa w art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii;
- 4) spełnienie wymogów dla produktu pofermentacyjnego odpowiadającym wymogom określonym w art. 3 ust. 1 pkt 4 oraz jego wprowadzenia do obrotu zgodnie z art. 3 ust. 3.

4. Producent lub inny podmiot, który po raz pierwszy wprowadza do obrotu produkt pofermentacyjny na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, o którym mowa w ust. 3, przedkłada inspektorowi, właściwemu ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę tego producenta lub tego podmiotu, lub inspektorowi właściwemu dla województwa mazowieckiego, w przypadku tego producenta lub tego podmiotu mającego miejsce zamieszkania albo siedzibę poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zgłoszenie o zamiarze wprowadzania do obrotu tego produktu zawierające:

- 1) nazwę produktu pofermentacyjnego;

- 2) imię i nazwisko oraz miejsce zamieszkania i adres albo nazwę oraz siedzibę i adres producenta lub innego podmiotu, który po raz pierwszy wprowadza do obrotu produkt pofermentacyjny na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
 - 3) datę pierwszego wprowadzenia do obrotu produktu pofermentacyjnego.”;
- 8) w art. 6 w pkt 1 lit. c otrzymuje brzmienie:
- „c) producent lub inny podmiot, który po raz pierwszy wprowadza nawóz lub środek wspomagający uprawę roślin do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – dla nawozu lub środka wspomagającego uprawę roślin, wyprodukowanych lub wprowadzanych do obrotu na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej;”;
- 9) w art. 7:
- a) w ust. 2:
 - uchyla się pkt 1,
 - w pkt 3 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

„4) przestał spełniać warunki wynikające z decyzji lub dokumentów, o których mowa w art. 4 ust. 4 pkt 5.”;
 - b) ust. 2a otrzymuje brzmienie:

„2a. Minister właściwy do spraw rolnictwa może cofnąć, w drodze decyzji, pozwolenie na wprowadzenie do obrotu nawozu albo środka wspomagającego uprawę roślin, o którym mowa w art. 4 ust. 1, jeżeli zostanie ujawnione, że:

 - 1) zmieniono skład lub surowce wykorzystywane do produkcji nawozu albo środka wspomagającego uprawę roślin zadeklarowane w dokumentacji dołączonej do wniosku o wydanie pozwolenia na wprowadzenie do obrotu nawozu albo środka wspomagającego uprawę roślin;
 - 2) nie są przestrzegane wymagania jakościowe określone w pozwoleniu.”,
 - c) w ust. 3:
 - wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Jeżeli pozwolenie na wprowadzenie do obrotu nawozu albo środka wspomagającego uprawę roślin, o którym mowa w art. 4 ust. 1, w przypadku, o którym mowa w ust. 2a, zostało cofnięte to:”,
 - pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) producent lub inny podmiot, który po raz pierwszy wprowadza nawóz lub środek wspomagający uprawę roślin do obrotu na terytorium

Rzeczypospolitej Polskiej – dla nawozu lub środka wspomagającego uprawę roślin, wyprodukowanych lub wprowadzonych do obrotu na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej”;

d) w ust. 4:

– wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Jeżeli pozwolenie na wprowadzenie do obrotu nawozu albo środka wspomagającego uprawę roślin, o którym mowa w art. 4 ust. 1, w przypadku, o którym mowa w ust. 2 pkt 2 lub 3 lub 4, zostało cofnięte to:”;

– pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) producent lub inny podmiot, który po raz pierwszy wprowadza nawóz lub środek wspomagający uprawę roślin do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – dla nawozu lub środka wspomagającego uprawę roślin, wyprodukowanych lub wprowadzonych do obrotu na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej”;

10) w art. 8 w ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) producenta lub innego podmiotu, który po raz pierwszy wprowadza nawóz lub środek wspomagający uprawę roślin do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – dla nawozu lub środka wspomagającego uprawę roślin, wyprodukowanych lub wprowadzonych do obrotu na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej.”;

11) po art. 8 dodaje się art. 8a w brzmieniu:

„Art. 8a. 1. Główny Inspektor Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych prowadzi wykaz nawozów, środków wspomagających uprawę roślin i produktów pofermentacyjnych na podstawie zbiorczej informacji o zgłoszeniach, o których mowa w art. 4a.

2. Główny Inspektor Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych prowadzi wykaz nawozów i środków wspomagających uprawę roślin na podstawie zbiorczej informacji o zgłoszeniach, o których mowa w art. 5 ust. 2.

3. Główny Inspektor Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych prowadzi wykaz produktów pofermentacyjnych na podstawie zbiorczej informacji o zgłoszeniach, o których mowa w art. 5 ust. 4.

4. Wykaz nawozów, środków wspomagających uprawę roślin i produktów pofermentacyjnych zawiera odpowiednio informacje, o których mowa w art. 4a oraz art. 5 ust. 2 i 4.

5. Wykaz nawozów, środków wspomagających uprawę roślin i produktów pofermentacyjnych jest umieszczany na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych.”;

12) art. 9 otrzymuje brzmienie:

„Art. 9. 1. Nawozy, środki wspomagające uprawę roślin i produkty pofermentacyjne mogą być konfekcjonowane. Konfekcjonowanie odbywa się przez producenta lub po uzyskaniu pisemnej zgody producenta nawozu, środka wspomagającego uprawę roślin albo produktu pofermentacyjnego i po uzgodnieniu z tym producentem rodzaju opakowań stosowanych do konfekcjonowania.

2. Na opakowaniu lub etykiecie dołączonej do nawozu, z wyłączeniem nawozu naturalnego przetworzonego, wprowadzanego do obrotu, a w przypadku nawozu luzem – w dokumentach, w które się go zaopatruje, umieszcza się co najmniej:

- 1) informacje umożliwiające identyfikację nawozu, obejmujące:
 - a) napis o treści „nawóz powstały ze zmieszania typów nawozów oznaczonych znakiem „NAWÓZ WE”, z wyszczególnieniem tych typów – w przypadku nawozów, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1,
 - b) określenie typu wapna nawozowego, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2,
 - c) numer pozwolenia – dla nawozów, o których mowa w art. 3 ust. 2,
 - d) dane o deklarowanej zawartości składników pokarmowych,
 - e) dane dotyczące formy lub rozpuszczalności składników pokarmowych,
 - f) postać nawozu,
 - g) nazwę nawozu, a w przypadku nawozu wprowadzanego do obrotu na podstawie art. 4, nazwę określoną w pozwoleniu,
 - h) skład surowcowy, z którego został wytworzony nawóz, wskazujący procentową zawartość i rodzaj odpadów lub produktów ubocznych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, o ile zostały użyte do jego produkcji,
 - i) imię i nazwisko oraz miejsce zamieszkania i adres albo nazwę oraz siedzibę i adres:

- producenta – dla nawozu wyprodukowanego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - importera – dla nawozu przywiezionego z terytorium państw trzecich,
 - producenta lub innego podmiotu, który wprowadza do obrotu nawóz na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – dla nawozu wyprodukowanego lub wprowadzonego do obrotu na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej;
- 2) informacje o:
- a) masie netto nawozu,
 - b) dacie upływu przydatności nawozu do stosowania albo dacie produkcji i terminie przydatności nawozu do stosowania,
 - c) sposobie stosowania i przechowywania nawozu – dla nawozów wprowadzanych do obrotu na podstawie art. 5 ust. 1;
- 3) instrukcję stosowania i przechowywania nawozu – dla nawozów wprowadzanych do obrotu na podstawie art. 4 ust. 1.

3. Na opakowaniu lub etykiecie dołączonej do środka wspomagającego uprawę roślin wprowadzanego do obrotu, a w przypadku środka wspomagającego uprawę roślin luzem – w dokumentach, w które się go zaopatruje, umieszcza się co najmniej:

- 1) informacje umożliwiające identyfikację środka wspomagającego uprawę roślin, obejmujące:
- a) numer pozwolenia – dla środków wspomagających uprawę roślin wprowadzanych do obrotu na podstawie art. 4 ust. 1,
 - b) określenie wymagań jakościowych,
 - c) postać środka wspomagającego uprawę roślin,
 - d) nazwę środka wspomagającego uprawę roślin, a w przypadku środka wspomagającego uprawę roślin wprowadzanego do obrotu na zasadach określonych w art. 4 nazwę określoną w pozwoleniu,
 - e) skład surowcowy, z którego został wytworzony środek wspomagający uprawę roślin, wskazujący procentową zawartość i rodzaj odpadów lub produktów ubocznych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, o ile zostały użyte do jego produkcji,
 - f) imię i nazwisko oraz miejsce zamieszkania i adres albo nazwę oraz siedzibę i adres:

- producenta – dla środka wspomagającego uprawę roślin wyprodukowanego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- importera – dla środka wspomagającego uprawę roślin przywiezionego z terytorium państw trzecich,
- producenta lub innego podmiotu, który wprowadza do obrotu środek wspomagający uprawę roślin na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – dla środka wspomagającego uprawę roślin wyprodukowanego lub wprowadzonego do obrotu na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej;

2) informacje o:

- a) masie netto środka poprawiającego właściwości gleby albo stymulatora wzrostu,
- b) objętości lub minimalnej masie netto podłoża do upraw,
- c) dacie upływu przydatności środka poprawiającego właściwości gleby albo stymulatora wzrostu do stosowania albo dacie produkcji i terminie przydatności środka poprawiającego właściwości gleby albo stymulatora wzrostu do stosowania,
- d) sposobie stosowania i przechowywania środka wspomagającego uprawę roślin – dla środków wspomagających uprawę roślin wprowadzanych do obrotu na podstawie art. 5 ust. 1;

3) instrukcję stosowania i przechowywania środka poprawiającego właściwości gleby albo stymulatora wzrostu – dla środków poprawiających właściwości gleby albo stymulatorów wzrostu wprowadzanych do obrotu na podstawie art. 4 ust. 1.

4. Na opakowaniu lub etykiecie dołączonej do nawozu naturalnego przetworzonego lub do produktu pofermentacyjnego, wprowadzanych do obrotu, a w przypadku nawozu naturalnego przetworzonego lub produktu pofermentacyjnego luzem – w dokumentach, w które się je zaopatruje, umieszcza się co najmniej:

- 1) informacje umożliwiające identyfikację nawozu naturalnego przetworzonego albo produktu pofermentacyjnego, obejmujące:
 - a) deklarowane przez producenta zawartości procentowe (m/m):
 - substancji organicznej w suchej masie, w przypadku produktu pofermentacyjnego,
 - składników pokarmowych:

- – azotu całkowitego (N),
 - – fosforu (P) w przeliczeniu na pięciotlenek fosforu (P_2O_5) ogółem,
 - – potasu (K) w przeliczeniu na tlenek potasu (K_2O) ogółem,
- b) postać nawozu naturalnego przetworzonego albo produktu pofermentacyjnego,
 - c) nazwę nawozu naturalnego przetworzonego albo produktu pofermentacyjnego,
 - d) skład surowcowy, z którego został wytworzony produkt pofermentacyjny, wskazujący rodzaje odpadów lub produktów ubocznych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, o ile zostały użyte do jego produkcji,
 - e) imię i nazwisko oraz miejsce zamieszkania i adres albo nazwę oraz siedzibę i adres producenta lub innego podmiotu, który wprowadza do obrotu nawóz naturalny przetworzony lub produkt pofermentacyjny na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – dla nawozu naturalnego przetworzonego lub produktu pofermentacyjnego wprowadzonego do obrotu na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej,
 - f) informację, że produkt pofermentacyjny został wprowadzony do obrotu na podstawie art. 5 ust. 3 – dla produktów pofermentacyjnych wprowadzanych do obrotu na podstawie art. 5 ust. 3;
- 2) informacje o masie netto nawozu naturalnego przetworzonego albo produktu pofermentacyjnego.

5. Informacje, o których mowa w ust. 2–4:

- 1) sporządza się w języku polskim;
- 2) umieszcza się w widocznym miejscu w sposób trwały i zapewniający ich czytelność – w przypadku nawozów, środków wspomagających uprawę roślin i produktów pofermentacyjnych pakowanych w opakowania jednostkowe.

6. Informacje określone w ust. 2 pkt 1 lit. g i lit. i, ust. 3 pkt 1 lit. d i lit. f oraz ust. 4 pkt 1 lit. c i lit. e, a także, w przypadku nawozu, środka poprawiającego właściwości gleby i stymulatora wzrostu, instrukcję stosowania i przechowywania podaje się oddzielnie od innych informacji wymienionych odpowiednio w ust. 2, 3 albo 4.

7. Etykiety dołączone do nawozu, środka wspomagającego uprawę roślin i produktu pofermentacyjnego mocuje się w taki sposób, aby pozostały one tam, gdzie

zostały zamocowane niezależnie od zastosowanego systemu zamknięcia opakowania, a jeżeli do zamknięcia opakowania użyto plomby, podaje się na niej informacje określone odpowiednio w ust. 2 pkt 1 lit. i, ust. 3 pkt 1 lit. f albo ust. 4 pkt 1 lit. e.

8. W przypadku nawozów, środków wspomagających uprawę roślin i produktów pofermentacyjnych luzem jeden egzemplarz dokumentów, w które się je zaopatruje, zawierający informacje określone odpowiednio w ust. 2, 3 albo 4, dołącza się do nawozu albo środka wspomagającego uprawę roślin albo produktu pofermentacyjnego w sposób zapewniający dostęp do tych informacji.

9. Nawozy, środki wspomagające uprawę roślin i produkty pofermentacyjne w postaci płynnej mogą być wprowadzone do obrotu, jeżeli są do nich dołączone informacje o temperaturze, w jakiej przechowuje się nawóz, środek wspomagający uprawę roślin albo produkt pofermentacyjny, a także o środkach, jakie podejmuje się, aby zapobiec wypadkom podczas ich przechowywania.

10. Na opakowaniu lub etykiecie dołączonej do nawozu, środka wspomagającego uprawę roślin lub produktu pofermentacyjnego wprowadzonych do obrotu, a w przypadku nawozów, środków wspomagających uprawę roślin i produktów pofermentacyjnych luzem – w dokumentach, w które się je zaopatruje, umieszcza się także informacje wynikające z przepisów odrębnych.

11. Znakowania nawozów, środków wspomagających uprawę roślin i produktów pofermentacyjnych, które zostały wytworzone z produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego lub produktów pochodnych lub zawierają w swoim składzie produkty uboczne pochodzenia zwierzęcego lub produkty pochodne, dokonuje się w sposób określony w rozporządzeniu nr 1069/2009.

12. Informacje, o których mowa w ust. 2–4 i 9–11, wyraźnie oddziela się od informacji dodatkowych zamieszczonych na opakowaniu, etykiecie i dokumentach, w które zaopatruje się nawozy, środki wspomagające uprawę roślin i produkty pofermentacyjne.

13. Informacje dodatkowe na opakowaniu, etykiecie i dokumentach, w które zaopatruje się nawozy, środki wspomagające uprawę roślin i produkty pofermentacyjne nie mogą wprowadzać w błąd i nie mogą być niezgodne z informacjami, o których mowa w ust. 2–4 i 9–11.

14. Do niekonfekcjonowanych produktów pofermentacyjnych przeznaczonych do bezpośredniego rolniczego wykorzystania w celu nawożenia lub poprawy właściwości gleby stosuje się przepisy ust. 4, ust. 5 pkt 1, ust. 6, ust. 8–11 i ust. 13.

15. Przepisów ust. 1–13 nie stosuje się do nawozów naturalnych nieprzetworzonych.”;

13) po art. 11 dodaje się art. 11a w brzmieniu:

„Art. 11a. 1. Dopuszczalne rodzaje i wartości zanieczyszczeń w nawozach naturalnych przetworzonych i produktach pofermentacyjnych, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 4 lit. b, nie mogą zagrażać zdrowiu ludzi lub zwierząt lub środowisku.

2. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia, dopuszczalne rodzaje i wartości zanieczyszczeń, które mogą wystąpić w nawozach naturalnych przetworzonych lub produktach pofermentacyjnych, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 4 lit. b, mając na względzie zapewnienie ochrony zdrowia ludzi lub zwierząt lub ochrony środowiska.”;

14) tytuł rozdziału 3 otrzymuje brzmienie:

„Stosowanie nawozów, środków wspomagających uprawę roślin i produktów pofermentacyjnych”;

15) art. 17 i art. 18 otrzymują brzmienie:

„Art. 17. 1. Stosuje się wyłącznie nawozy, środki wspomagające uprawę roślin i produkty pofermentacyjne, jeżeli zostały dopuszczone do obrotu na podstawie art. 3 ust. 1 i 2, art. 5 ust. 1 i 3 lub przepisów rozporządzenia nr 2003/2003, oraz inne materiały lub substancje tradycyjnie wykorzystywane w rolnictwie lub leśnictwie do nawożenia lub poprawy właściwości gleby, które nie stanowią zagrożenia dla zdrowia ludzi lub zwierząt lub środowiska.

2. Nawozy, środki wspomagające uprawę roślin i produkty pofermentacyjne stosuje się w sposób, który nie zagraża zdrowiu ludzi lub zwierząt lub środowisku.

3. Nawozy organiczne, organiczno-mineralne, mineralne nieoznaczone znakiem „NAWÓZ WE”, środki poprawiające właściwości gleby i stymulatory wzrostu, stosuje się zgodnie z instrukcją ich stosowania i przechowywania.

Art. 18. 1. Okręgowa stacja chemiczno-rolnicza, zwana dalej „okręgową stacją”, na wniosek zainteresowanego podmiotu, opiniuje plan nawożenia opracowany zgodnie z zasadami dobrej praktyki rolniczej, na podstawie składu chemicznego nawozów oraz

potrzeb pokarmowych roślin i zasobności gleb, uwzględniającego stosowane odpady, środki wspomagające uprawę roślin i produkty pofermentacyjne.

2. W opinii o planie nawożenia należy zawrzeć co najmniej informację o ujętych w planie nawożenia dawkach składników pokarmowych azotu, fosforu i potasu i ogólną ocenę tego planu (pozytywna lub negatywna).

3. Za wydanie opinii o planie nawożenia okręgowa stacja pobiera opłatę.

4. Wysokość opłaty za wydanie opinii o planie nawożenia określa się na podstawie kosztów ponoszonych przez okręgową stację przy wydawaniu opinii o planie nawożenia oraz czasu niezbędnego do wydania tej opinii.

5. Opłata za wydanie opinii o planie nawożenia stanowi dochód budżetu państwa.

6. Minister właściwy do spraw rolnictwa w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, wysokość opłaty za wydanie opinii o planie nawożenia oraz sposób jej uiszczania, biorąc pod uwagę koszty ponoszone przez okręgową stację przy wydawaniu opinii oraz czas niezbędny do jej wydania.”;

16) art. 22 otrzymuje brzmienie:

„Art. 22. Minister właściwy do spraw rolnictwa w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska oraz ministrem właściwym do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowy sposób stosowania nawozów i środków wspomagających uprawę roślin, mając na względzie zapewnienie ochrony zdrowia ludzi lub zwierząt lub ochrony środowiska;
- 2) jednostki organizacyjne upoważnione do prowadzenia szkoleń z zakresu stosowania nawozów i środków wspomagających uprawę roślin, biorąc pod uwagę obiekty i wyposażenie, jakimi powinna dysponować jednostka organizacyjna, aby zapewnić właściwą jakość prowadzonych szkoleń, oraz kwalifikacje i doświadczenie zawodowe w zakresie prowadzonych szkoleń osób zatrudnionych w tych jednostkach.”;

17) tytuł rozdziału 4 otrzymuje brzmienie:

„Przewóz i przechowywanie nawozów, środków wspomagających uprawę roślin i produktów pofermentacyjnych”;

18) art. 23 otrzymuje brzmienie:

„Art. 23. 1. Nawozy, w tym nawozy oznaczone znakiem „NAWÓZ WE”, środki wspomagające uprawę roślin i produkty pofermentacyjne, w postaci stałej, przewożone luzem, zabezpiecza się w sposób, który uniemożliwia ich rozsypywanie się, pylenie i zamknięcie.

2. Nawozy, w tym nawozy oznaczone znakiem „NAWÓZ WE”, środki wspomagające uprawę roślin i produkty pofermentacyjne, w postaci płynnej, przewozi się w zamkniętych i szczelnych opakowaniach, zbiornikach lub cysternach.

3. Nawozy, środki wspomagające uprawę roślin lub produkty pofermentacyjne, które zostały wytworzone z produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego lub produktów pochodnych lub zawierają w swoim składzie produkty uboczne pochodzenia zwierzęcego lub produkty pochodne, przewozi się w sposób określony w rozporządzeniu nr 1069/2009.

4. Przewóz nawozów naturalnych nieprzetworzonych w ramach tego samego gospodarstwa lub między gospodarstwami, może odbywać się bez dokumentu handlowego, o którym mowa w art. 21 ust. 2 rozporządzenia nr 1069/2009.”;

19) w art. 24 ust. 4 i 5 otrzymują brzmienie:

„4. Nawozy naturalne przetworzone, produkty pofermentacyjne i podłoża do upraw, w postaci stałej, przechowuje się w opakowaniach jednostkowych lub luzem w pryzmach formowanych na utwardzonym i nieprzepuszczalnym podłożu, po ich przykryciu materiałem wodoszczelnym.

5. Nawozy mineralne, w tym nawozy oznaczone znakiem „NAWÓZ WE”, organiczne, organiczno-mineralne, naturalne przetworzone, produkty pofermentacyjne i środki wspomagające uprawę roślin, w postaci płynnej, przechowuje się w zamkniętych opakowaniach lub w szczelnych, przystosowanych do tego celu zbiornikach.”;

20) w art. 28:

a) w ust. 1 pkt 3 i 4 otrzymują brzmienie:

„3) wykonywanie badań jakości nawozów, środków wspomagających uprawę roślin i produktów pofermentacyjnych;

- 4) wykonywanie ekspertyz i wydawanie opinii o zasobności gleb, składzie chemicznym roślin, nawozów, środków wspomagających uprawę roślin i produktów pofermentacyjnych, a także prawidłowym stosowaniu nawozów, środków wspomagających uprawę roślin i produktów pofermentacyjnych;”
 - b) w ust. 2 w pkt 1 w lit. f średnik zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. g w brzmieniu:
„g) produktów pofermentacyjnych;”
 - c) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:
„3a. Wysokość opłat, o których mowa w ust. 2, określa się na podstawie kosztów ponoszonych przez okręgowe stacje przy wykonywaniu danej czynności oraz czasu niezbędnego do jej wykonania.”;
- 21) tytuł rozdziału 6 otrzymuje brzmienie:
„Nadzór i kontrola w zakresie nawozów, nawożenia, środków wspomagających uprawę roślin i produktów pofermentacyjnych”;
- 22) art. 30 i art. 31 otrzymują brzmienie:
„Art. 30. 1. Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, zwana dalej „Inspekcją”, sprawuje nadzór w zakresie wprowadzania do obrotu:
- 1) nawozów, w tym nawozów oznaczonych znakiem „NAWÓZ WE”, środków wspomagających uprawę roślin i produktów pofermentacyjnych,
 - 2) nawozów, środków wspomagających uprawę roślin i produktów pofermentacyjnych, które powinny spełniać wymagania ustawy, a które nie zostały oznakowane w sposób wskazujący, że są to nawozy, środki wspomagające uprawę roślin lub produkty pofermentacyjne,
 - 3) produktów, które nie spełniają wymagań ustawy, a których opakowania, etykiety albo dokumenty, w które się je zaopatruje zawierają określenia sugerujące, że są to nawozy, środki wspomagające uprawę roślin lub produkty pofermentacyjne
- do którego mają odpowiednie zastosowanie przepisy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych.
2. W ramach sprawowanego nadzoru, o którym mowa w ust. 1, organy Inspekcji oraz upoważnieni pracownicy Inspekcji są uprawnieni do:
- 1) wstępu na grunty;
 - 2) dokonywania inwentaryzacji:

- a) nawozów, w tym nawozów oznaczonych znakiem „NAWÓZ WE”, środków wspomagających uprawę roślin lub produktów pofermentacyjnych,
 - b) nawozów, środków wspomagających uprawę roślin lub produktów pofermentacyjnych, które powinny spełniać wymagania ustawy, a które nie zostały oznakowane w sposób wskazujący, że są to nawozy, środki wspomagające uprawę roślin lub produkty pofermentacyjne,
 - c) produktów, które nie spełniają wymagań ustawy, a których opakowania, etykiety albo dokumenty, w które się je zaopatruje zawierają określenia sugerujące, że są to nawozy, środki wspomagające uprawę roślin lub produkty pofermentacyjne;
- 3) przeprowadzania kontroli w zakresie:
- a) zgodności nawozów oznaczonych znakiem „NAWÓZ WE” z typami tych nawozów określonymi w załączniku nr I do rozporządzenia nr 2003/2003,
 - b) spełniania przez nawozy, w tym nawozy oznaczone znakiem „NAWÓZ WE”, i środki wspomagające uprawę roślin wymagań jakościowych oraz wymagań w zakresie dopuszczalnych rodzajów zanieczyszczeń i ich wartości, dokonywanej na podstawie badań ich parametrów chemicznych, fizycznych, fizykochemicznych i biologicznych, wykonywanych w laboratoriach wskazanych w przepisach wydanych na podstawie art. 15 pkt 1 – dla nawozów oznaczonych znakiem „NAWÓZ WE” lub w okręgowych stacjach – dla pozostałych nawozów i środków wspomagających uprawę roślin,
 - c) spełniania przez nawozy naturalne przetworzone deklarowanych zawartości składników pokarmowych oraz wymagań w zakresie dopuszczalnych rodzajów zanieczyszczeń i ich wartości, dokonywanej na podstawie badań ich parametrów chemicznych i biologicznych wykonywanych w okręgowych stacjach,
 - d) spełniania przez produkty pofermentacyjne deklarowanej zawartości substancji organicznej, deklarowanych zawartości składników pokarmowych oraz wymagań w zakresie dopuszczalnych rodzajów zanieczyszczeń i ich wartości, dokonywanej na podstawie badań ich parametrów chemicznych i biologicznych wykonywanych w okręgowych stacjach,
 - e) zgodności wapna nawozowego, do którego zalicza się wapno nawozowe zawierające magnez, z jego typami i szczegółowymi wymaganiami

jakościowymi dla tych typów określonymi w przepisach wydanych na podstawie art. 12 pkt 5,

- f) zgodności nawozów zawierających powyżej 28% masowych azotu w postaci azotanu amonu z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu nr 2003/2003,
 - g) oznakowania nawozów, środków wspomagających uprawę roślin lub produktów pofermentacyjnych, które powinny spełniać wymagania ustawy, a które nie zostały oznakowane w sposób wskazujący, że są to nawozy, środki wspomagające uprawę roślin lub produkty pofermentacyjne,
 - h) oznakowania produktów, które nie spełniają wymagań ustawy, a których opakowania, etykiety albo dokumenty, w które się je zaopatruje zawierają określenia sugerujące, że są to nawozy, środki wspomagające uprawę roślin lub produkty pofermentacyjne,
 - i) oznakowania produktów pofermentacyjnych lub nawozów naturalnych przetworzonych zawierających określenie „ekologiczny” lub pochodną tego określenia, lub określenie „eko” lub „bio”, lub w inny sposób wskazujący na możliwość ich stosowania w rolnictwie ekologicznym,
 - j) przestrzegania przepisów dotyczących wprowadzania do obrotu nawozów, w tym nawozów oznaczonych znakiem „NAWÓZ WE”, środków wspomagających uprawę roślin i produktów pofermentacyjnych;
- 4) wstępu do obiektów, w których są produkowane lub przechowywane:
- a) nawozy, w tym nawozy oznaczone znakiem „NAWÓZ WE”, środki wspomagające uprawę roślin lub produkty pofermentacyjne,
 - b) nawozy, środki wspomagające uprawę roślin lub produkty pofermentacyjne, które powinny spełniać wymagania ustawy, a które nie zostały oznakowane w sposób wskazujący, że są to nawozy, środki wspomagające uprawę roślin lub produkty pofermentacyjne,
 - c) produkty, które nie spełniają wymagań ustawy, a których opakowania, etykiety albo dokumenty, w które się je zaopatruje zawierają określenia sugerujące, że są to nawozy, środki wspomagające uprawę roślin lub produkty pofermentacyjne;
- 5) nieodpłatnego pobierania do badań próbek:
- a) nawozów, w tym nawozów oznaczonych znakiem „NAWÓZ WE”, środków wspomagających uprawę roślin lub produktów pofermentacyjnych,

- b) nawozów, środków wspomagających uprawę roślin lub produktów pofermentacyjnych, które powinny spełniać wymagania ustawy, a które nie zostały oznakowane w sposób wskazujący, że są to nawozy, środki wspomagające uprawę roślin lub produkty pofermentacyjne,
 - c) produktów, które nie spełniają wymagań ustawy, a których opakowania, etykiety albo dokumenty, w które się je zaopatruje zawierają określenia sugerujące, że są to nawozy, środki wspomagające uprawę roślin lub produkty pofermentacyjne;
- 6) nieodpłatnego pobierania próbek i analizy dla celów urzędowej kontroli nawozów oznaczonych znakiem „NAWÓZ WE” należących do typu nawozów wymienionych w załączniku nr I do rozporządzenia nr 2003/2003, zgodnie z metodami opisanymi w załącznikach nr III i IV do tego rozporządzenia.

3. Czynności, o których mowa w ust. 2, mogą być dokonywane również u podmiotów, które nie wprowadzają do obrotu:

- 1) nawozów, w tym nawozów oznaczonych znakiem „NAWÓZ WE”, środków wspomagających uprawę roślin i produktów pofermentacyjnych;
- 2) nawozów, środków wspomagających uprawę roślin i produktów pofermentacyjnych, które powinny spełniać wymagania ustawy, a które nie zostały oznakowane w sposób wskazujący, że są to nawozy, środki wspomagające uprawę roślin lub produkty pofermentacyjne;
- 3) produktów, które nie spełniają wymagań ustawy, a których opakowania, etykiety albo dokumenty, w które się je zaopatruje zawierają określenia sugerujące, że są to nawozy, środki wspomagające uprawę roślin lub produkty pofermentacyjne.

Art. 31. 1. Inspektor właściwy ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę podmiotu wprowadzającego do obrotu nawóz, w tym nawóz oznaczony znakiem „NAWÓZ WE”, środek wspomagający uprawę roślin lub produkt pofermentacyjny, lub nawóz, środek wspomagający uprawę roślin lub produkt pofermentacyjny, który powinien spełniać wymagania ustawy, a który nie został oznakowany w sposób wskazujący, że jest to nawóz, środek wspomagający uprawę roślin lub produkt pofermentacyjny, lub produkt, który nie spełnia wymagań ustawy, a którego opakowanie, etykieta albo dokumenty, w które się go zaopatruje zawiera określenia sugerujące, że jest to nawóz, środek wspomagający uprawę roślin lub produkt

pofermentacyjny, jeżeli w wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzi naruszenie wymagań w zakresie, o którym mowa w art. 30 ust. 2 pkt 3, może, w drodze decyzji:

- 1) zakazać wprowadzania do obrotu:
 - a) nawozu, w tym nawozu oznaczonego znakiem „NAWÓZ WE”, środka wspomagającego uprawę roślin lub produktu pofermentacyjnego,
 - b) nawozu, środka wspomagającego uprawę roślin lub produktu pofermentacyjnego, który powinien spełniać wymagania ustawy, a który nie został oznakowany w sposób wskazujący, że jest to nawóz, środek wspomagający uprawę roślin lub produkt pofermentacyjny,
 - c) produktu, który nie spełnia wymagań ustawy, a którego opakowanie, etykieta albo dokumenty, w które się go zaopatruje zawiera określenia sugerujące, że jest to nawóz, środek wspomagający uprawę roślin lub produkt pofermentacyjny, lub
 - 2) nakazać wycofanie z obrotu:
 - a) nawozu, w tym nawozu oznaczonego znakiem „NAWÓZ WE”, środka wspomagającego uprawę roślin lub produktu pofermentacyjnego,
 - b) nawozu, środka wspomagającego uprawę roślin lub produktu pofermentacyjnego, który powinien spełniać wymagania ustawy, a który nie został oznakowany w sposób wskazujący, że jest to nawóz, środek wspomagający uprawę roślin lub produkt pofermentacyjny,
 - c) produktu, który nie spełnia wymagań ustawy, a którego opakowanie, etykieta albo dokumenty, w które się go zaopatruje zawiera określenia sugerujące, że jest to nawóz, środek wspomagający uprawę roślin lub produkt pofermentacyjny.
2. W decyzji, o której mowa w ust. 1 pkt 2, określa się termin wycofania z obrotu:
- 1) nawozu, w tym nawozu oznaczonego znakiem „NAWÓZ WE”, środka wspomagającego uprawę roślin lub produktu pofermentacyjnego,
 - 2) nawozu, środka wspomagającego uprawę roślin lub produktu pofermentacyjnego, który powinien spełniać wymagania ustawy, a który nie został oznakowany w sposób wskazujący, że jest to nawóz, środek wspomagający uprawę roślin lub produkt pofermentacyjny,
 - 3) produktu, który nie spełnia wymagań ustaw, a którego opakowanie, etykieta albo dokumenty, w które się go zaopatruje zawiera określenia sugerujące, że

jest to nawóz, środek wspomagający uprawę roślin lub produkt pofermentacyjny

– oraz jego ilość, jaką należy wycofać z obrotu, a także sposób postępowania po jego wycofaniu z obrotu.

3. Jeżeli wprowadzającym do obrotu:

- 1) nawóz, w tym nawóz oznaczony znakiem „NAWÓZ WE”, środek wspomagający uprawę roślin lub produkt pofermentacyjny,
- 2) nawóz, środek wspomagający uprawę roślin lub produkt pofermentacyjny, który powinien spełniać wymagania ustawy, a który nie został oznakowany w sposób wskazujący, że jest to nawóz lub środek wspomagający uprawę roślin lub produkt pofermentacyjny,
- 3) produkt, który nie spełnia wymagań ustawy, a którego opakowanie, etykieta albo dokumenty, w które się go zaopatruje zawiera określenia sugerujące, że jest to nawóz, środek wspomagający uprawę roślin lub produkt pofermentacyjny

– jest podmiot mający miejsce zamieszkania albo siedzibę poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, decyzję, o której mowa w ust. 1, wydaje inspektor właściwy dla województwa mazowieckiego.

4. Decyzja, o której mowa w ust. 1, podlega natychmiastowemu wykonaniu.”;

23) w art. 32 ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Wojewódzki inspektor ochrony środowiska przeprowadza kontrolę przestrzegania przepisów dotyczących warunków stosowania nawozów, w tym nawozów oznaczonych znakiem „NAWÓZ WE”, środków wspomagających uprawę roślin, produktów pofermentacyjnych oraz materiałów i substancji tradycyjnie wykorzystywanych w rolnictwie lub leśnictwie do nawożenia lub poprawy właściwości gleby, a także przechowywania nawozów, w tym nawozów oznaczonych znakiem „NAWÓZ WE”, środków wspomagających uprawę roślin i produktów pofermentacyjnych, w sposób określony w przepisach o Inspekcji Ochrony Środowiska.

2. Kontrola, o której mowa w ust. 1, polega na sprawdzeniu podmiotów stosujących nawozy, środki wspomagające uprawę roślin produkty pofermentacyjne oraz materiały i substancje tradycyjnie wykorzystywane w rolnictwie lub leśnictwie do nawożenia lub poprawy właściwości gleby, a także podmiotów przechowujących nawozy, w tym nawozy oznaczone znakiem „NAWÓZ WE”, środki wspomagające

uprawę roślin lub produkty pofermentacyjne, oraz jest przeprowadzana w oparciu o coroczną analizę ryzyka albo na wniosek zainteresowanych podmiotów.”;

24) uchyla się art. 33–35;

25) art. 36 i art. 37 otrzymują brzmienie:

„Art. 36. Inspekcja Weterynaryjna przeprowadza kontrolę w zakresie spełniania przez nawozy, środki wspomagające uprawę roślin lub produkty pofermentacyjne, które zostały wytworzone z produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego lub produktów pochodnych lub zawierają w swoim składzie produkty uboczne pochodzenia zwierzęcego lub produkty pochodne, wymagań określonych w rozporządzeniu nr 1069/2009, w przepisach Unii Europejskiej wydanych w trybie tego rozporządzenia lub w ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2017 r. poz. 1855 oraz z 2018 r. poz. 50).

Art. 37. 1. Podmiot, który wprowadza do obrotu:

- 1) nawozy oznaczone znakiem „NAWÓZ WE”, nienależące do typów nawozów określonych w załączniku nr I do rozporządzenia nr 2003/2003, lub niespełniające wymagań jakościowych określonych dla danego typu tego nawozu lub wymagań w zakresie dopuszczalnych rodzajów zanieczyszczeń i ich wartości lub
- 2) nawozy, środki wspomagające uprawę roślin lub produkty pofermentacyjne niezgodnie z warunkami określonymi w art. 3 lub art. 5 ust. 1 i 3, lub
- 3) nawozy, środki wspomagające uprawę roślin lub produkty pofermentacyjne, które powinny spełniać wymagania ustawy, a które nie zostały oznakowane w sposób wskazujący, że są to nawozy, środki wspomagające uprawę roślin lub produkty pofermentacyjne, lub
- 4) produkty, które nie spełniają wymagań ustawy, a których opakowania, etykiety albo dokumenty, w które się je zaopatruje zawierają określenia sugerujące, że są to nawozy, środki wspomagające uprawę roślin lub produkty pofermentacyjne, lub
- 5) nawozy zawierające powyżej 28% masowych azotu w postaci azotanu amonu, które nie spełniają warunków określonych w rozporządzeniu nr 2003/2003, lub
- 6) nawozy naturalne lub produkty pofermentacyjne pochodzące z terytorium państw trzecich, lub

7) nawozy, środki wspomagające uprawę roślin lub produkty pofermentacyjne, które zagrażają zdrowiu ludzi lub zwierząt lub środowisku

– wycofuje je z obrotu, na własny koszt, oraz wnosi na rachunek urzędu skarbowego, właściwego ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę podmiotu wprowadzającego do obrotu te nawozy, środki lub produkty, opłatę sankcyjną stanowiącą 100% ceny, po jakiej je sprzedał, a w przypadku innej formy ich zbycia – 100% wartości korzyści majątkowej uzyskanej lub którą mógłby uzyskać za ich zbycie.

2. Inspektor właściwy ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę podmiotu wprowadzającego do obrotu nawóz, w tym nawóz oznaczony znakiem „NAWÓZ WE”, środek wspomagający uprawę roślin, produkt pofermentacyjny lub produkt, który nie spełnia wymagań ustawy, a którego opakowanie, etykieta albo dokumenty, w które się go zaopatruje zawiera określenia sugerujące, że jest to nawóz, środek wspomagający uprawę roślin lub produkt pofermentacyjny, wydaje decyzję, w której stwierdza wprowadzenie do obrotu:

- 1) nawozu oznaczonego znakiem „NAWÓZ WE”, nienależącego do typów nawozów określonych w załączniku nr I do rozporządzenia nr 2003/2003, lub niespełniającego wymagań jakościowych określonych dla danego typu tego nawozu lub wymagań w zakresie dopuszczalnych rodzajów zanieczyszczeń i ich wartości lub
- 2) nawozu, środka wspomagającego uprawę roślin lub produktu pofermentacyjnego, niezgodnie z warunkami określonymi w art. 3 lub art. 5 ust. 1 i 3, lub
- 3) nawozu, środka wspomagającego uprawę roślin lub produktu pofermentacyjnego, który powinien spełniać wymagania ustawy, a który nie został oznakowany w sposób wskazujący, że jest to nawóz, środek wspomagający uprawę roślin lub produkt pofermentacyjny, lub
- 4) produktu, który nie spełnia wymagań ustawy, a którego opakowanie, etykieta albo dokumenty, w które się go zaopatruje zawiera określenia sugerujące, że jest to nawóz, środek wspomagający uprawę roślin lub produkt pofermentacyjny, lub

- 5) nawozu zawierającego powyżej 28% masowych azotu w postaci azotanu amonu, który nie spełnia warunków określonych w rozporządzeniu nr 2003/2003, lub
- 6) nawozu naturalnego lub produktu pofermentacyjnego pochodzącego z terytorium państw trzecich, lub
- 7) nawozu, środka wspomagającego uprawę roślin lub produktu pofermentacyjnego, który zagraża zdrowiu ludzi lub zwierząt lub środowisku – oraz określa termin jego wycofania z obrotu, jego ilość wprowadzoną do obrotu i wysokość opłaty sankcyjnej, o której mowa w ust. 1.

3. Jeżeli wprowadzającym do obrotu nawóz, w tym nawóz oznaczony znakiem „NAWÓZ WE”, środek wspomagający uprawę roślin, produkt pofermentacyjny, lub nawóz, środek wspomagający uprawę roślin lub produkt pofermentacyjny, który powinien spełniać wymagania ustawy, a który nie został oznakowany w sposób wskazujący, że jest to nawóz, środek wspomagający uprawę roślin lub produkt pofermentacyjny, lub produkt, który nie spełnia wymagań ustawy, a którego opakowanie, etykieta albo dokumenty, w które się go zaopatruje zawiera określenia sugerujące, że jest to nawóz, środek wspomagający uprawę roślin lub produkt pofermentacyjny, jest podmiot mający miejsce zamieszkania albo siedzibę poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:

- 1) opłatę sankcyjną, o której mowa w ust. 1, wnosi się na rachunek Drugiego Urzędu Skarbowego Warszawa-Śródmieście;
- 2) decyzję, o której mowa w ust. 2, wydaje inspektor właściwy dla województwa mazowieckiego.

4. Inspektor, zgodnie z właściwością określoną na podstawie ust. 2 albo 3, przekazuje właściwemu naczelnikowi urzędu skarbowego ostateczną decyzję, o której mowa odpowiednio w ust. 2 albo 3.

5. Jeżeli obowiązek wniesienia opłaty sankcyjnej wynikający z ostatecznej decyzji, o której mowa w ust. 2 albo 3, nie został spełniony, właściwy naczelnik urzędu skarbowego zawiadamia właściwego inspektora, który wystawia tytuł wykonawczy stanowiący podstawę do przymusowego ściągnięcia tej opłaty w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.”;

26) po art. 37 dodaje się art. 37a w brzmieniu:

„Art. 37a. Kto wprowadza do obrotu nawóz, środek wspomagający uprawę roślin lub produkt pofermentacyjny bez zgłoszenia, o którym mowa w art. 4a ust. 1–8 lub art. 5 ust. 2 i 4, jest obowiązany do wniesienia na rachunek inspektora właściwego ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę podmiotu wprowadzającego do obrotu nawóz, środek wspomagający uprawę roślin lub produkt pofermentacyjny lub na rachunek Drugiego Urzędu Skarbowego Warszawa-Śródmieście, w przypadku producenta lub podmiotu mającego miejsce zamieszkania albo siedzibę poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, opłaty sankcyjnej w wysokości 2270 zł, na podstawie decyzji inspektora właściwego ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę wprowadzającego do obrotu nawóz, środek wspomagający uprawę roślin lub produkt pofermentacyjny, lub na podstawie decyzji inspektora właściwego dla województwa mazowieckiego, w przypadku producenta lub podmiotu mającego miejsce zamieszkania albo siedzibę poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.”;

27) w art. 38 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Podmiot wprowadzający do obrotu:

1) nawóz, w tym nawóz oznaczony znakiem „NAWÓZ WE”, środek wspomagający uprawę roślin lub produkt pofermentacyjny, lub nawóz, środek wspomagający uprawę roślin lub produkt pofermentacyjny, który powinien spełniać wymagania ustawy, a który nie został oznakowany w sposób wskazujący, że jest to nawóz, środek wspomagający uprawę roślin lub produkt pofermentacyjny, lub produkt, który nie spełnia wymagań ustawy, a którego opakowanie, etykieta albo dokumenty, w które się go zaopatruje zawiera określenia sugerujące, że jest to nawóz lub środek wspomagający uprawę roślin lub produkt pofermentacyjny, wnosi opłaty za przeprowadzenie przez Inspekcję czynności kontrolnych i przeprowadzenie badań laboratoryjnych, jeżeli w wyniku tej kontroli stwierdzono, że:

a) nawozy oznaczone znakiem „NAWÓZ WE” nie należą do typów nawozów określonych w załączniku nr I do rozporządzenia nr 2003/2003 lub nie spełniają wymagań jakościowych określonych dla danego typu tych nawozów lub wymagań w zakresie dopuszczalnych rodzajów zanieczyszczeń i ich wartości lub

- b) nawozy lub środki wspomagające uprawę roślin nie spełniają wymagań jakościowych lub wymagań w zakresie dopuszczalnych rodzajów zanieczyszczeń i ich wartości lub wymagań jakościowych wynikających z pozwolenia, o którym mowa w art. 4 ust. 1, lub nie spełniają wymagań określonych w art. 5, lub nie spełniają wymagań dodatkowych, zadeklarowanych przez producenta, importera lub inny podmiot wprowadzający do obrotu nawóz, nawóz oznaczony znakiem „NAWÓZ WE” lub środek wspomagający uprawę roślin, lub
 - c) nawozy naturalne przetworzone nie spełniają deklarowanych zawartości składników pokarmowych, lub
 - d) produkty pofermentacyjne nie spełniają deklarowanej zawartości substancji organicznej lub deklarowanych zawartości składników pokarmowych lub wymagań w zakresie dopuszczalnych rodzajów zanieczyszczeń i ich wartości, lub
 - e) nawozy, środki wspomagające uprawę roślin lub produkty pofermentacyjne, które powinny spełniać wymagania ustawy, nie zostały oznakowane w sposób wskazujący, że są to nawozy, środki wspomagające uprawę roślin lub produkty pofermentacyjne, lub
 - f) są to produkty, które nie spełniają wymagań ustawy, a których opakowania, etykiety albo dokumenty, w które się je zaopatruje zawierają określenia sugerujące, że są to nawozy, środki wspomagające uprawę roślin lub produkty pofermentacyjne, lub
 - g) nawozy zawierające powyżej 28% masowych azotu w postaci azotanu amonu, nie spełniają warunków określonych w rozporządzeniu nr 2003/2003, lub
 - h) nawozy, środki wspomagające uprawę roślin lub produkty pofermentacyjne, które zagrażają zdrowiu ludzi lub zwierząt lub środowisku;
- 2) nawóz, środek wspomagający uprawę roślin lub produkt pofermentacyjny oznakowany określeniem „ekologiczny” lub pochodną tego określenia, lub określeniem „eko” lub „bio”, lub w inny sposób wskazujący na możliwość jego stosowania w rolnictwie ekologicznym, wnosi opłatę za przeprowadzenie przez Inspekcję czynności kontrolnych, jeżeli w wyniku kontroli stwierdzono, że podmiot nie posiada opinii potwierdzającej możliwość ich stosowania w

rolnictwie ekologicznym, upoważnionych na podstawie przepisów o rolnictwie ekologicznym, jednostek organizacyjnych w zakresie oceny i zgodności środków do produkcji ekologicznej z wymaganiami określonymi w przepisach dotyczących rolnictwa ekologicznego.”;

28) w art. 40:

1) w ust. 1 po pkt 12 dodaje się pkt 12a w brzmieniu:

„12a) niespełniające wymagań zgłoszenia, o którym mowa w art. 4a ust. 1, lub”;

2) ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2. Kto, wprowadzając do obrotu nawozy nieoznaczone znakiem „NAWÓZ WE” lub środki wspomagające uprawę roślin lub produkty pofermentacyjne:

- 1) nie umieszcza na opakowaniu lub etykiecie dołączanej do nawozu, środka wspomagającego uprawę roślin lub produktu pofermentacyjnego, a w przypadku nawozów, środków wspomagających uprawę roślin lub produktów pofermentacyjnych luzem – w dokumentach, w które się je zaopatruje, w widocznym miejscu, sporządzonych w języku polskim, w sposób trwały i zapewniający ich czytelność, informacji, o których mowa w art. 9:
 - a) ust. 2 pkt 1 i 2 – w przypadku nawozu,
 - b) ust. 3 pkt 1 i 2 – w przypadku środka wspomagającego uprawę roślin,
 - c) ust. 4 – w przypadku nawozu naturalnego przetworzonego lub produktu pofermentacyjnego, lub
- 2) nie umieszcza na opakowaniu lub etykiecie dołączanej do nawozu, środka poprawiającego właściwości gleby lub stymulatora wzrostu, a w przypadku nawozów, środków poprawiających właściwości gleby lub stymulatorów wzrostu luzem – w dokumentach, w które się je zaopatruje, w widocznym miejscu, sporządzonej w języku polskim, w sposób trwały i czytelny instrukcji stosowania i przechowywania nawozu, środka poprawiającego właściwości gleby lub stymulatora wzrostu, lub
- 3) nie umieszcza na opakowaniu lub etykiecie dołączanej do nawozu, środka poprawiającego właściwości gleby, stymulatora wzrostu lub produktu pofermentacyjnego, a w przypadku nawozów, środków poprawiających właściwości gleby, stymulatorów wzrostu lub produktów pofermentacyjnych luzem – w dokumentach, w które się je zaopatruje, informacji określonych w

art. 9 ust. 2 pkt 1 lit. g i lit. i, ust. 3 pkt 1 lit. d i lit. f oraz ust. 4 pkt 1 lit. c i lit. e, oddzielnie od innych informacji wymienionych w ust. 2, 3 lub 4, lub

- 4) nie umieszcza na opakowaniu lub etykiecie dołączanej do nawozu, środka wspomagającego uprawę roślin lub produktu pofermentacyjnego, a w przypadku nawozów, środków wspomagających uprawę roślin lub produktów pofermentacyjnego luzem – w dokumentach, w które się je zaopatruje, informacji, o których mowa w art. 9 ust. 2–4 oraz 9–11, lub
- 5) nie umieszcza na opakowaniu lub etykiecie dołączanej do nawozu, środka wspomagającego uprawę roślin lub produktu pofermentacyjnego, a w przypadku nawozów, środków wspomagających uprawę roślin lub produktów pofermentacyjnych luzem – w dokumentach, w które się je zaopatruje, informacji, o których mowa w art. 9 ust. 2–4 oraz 9–11, wyraźnie oddzielonych od dodatkowych informacji, lub
- 6) umieszcza na opakowaniu lub etykiecie dołączanej do nawozu, środka wspomagającego uprawę roślin lub produktu pofermentacyjnego, a w przypadku nawozów, środków wspomagających uprawę roślin lub produktów pofermentacyjnych luzem – w dokumentach, w które się je zaopatruje, informacje dodatkowe wprowadzające w błąd lub niezgodne z informacjami, o których mowa w art. 9 ust. 2–4 oraz 9–11, lub
- 7) nie umieszcza na opakowaniu lub etykiecie dołączanej do nawozu lub środka wspomagającego uprawę roślin, a w przypadku nawozów lub środków wspomagających uprawę roślin luzem – w dokumentach, w które się je zaopatruje, wprowadzanych do obrotu na podstawie art. 5 ust. 1, informacji, o których mowa w art. 9 ust. 2, 3 oraz 9–11, lub
- 8) zmienia treść instrukcji stosowania i przechowywania nawozu, środka poprawiającego właściwości gleby lub stymulatora wzrostu, o której mowa w pozwoleniu ministra właściwego do spraw rolnictwa na wprowadzenie do obrotu nawozu, środka poprawiającego właściwości gleby albo stymulatora wzrostu, lub
- 9) nie mocuje etykiet dołączonych do nawozu, środka wspomagającego uprawę roślin lub produktu pofermentacyjnego w taki sposób, aby pozostały one tam, gdzie zostały zamocowane niezależnie od zastosowanego systemu zamknięcia opakowania, lub

10) nie dołącza do nawozu, środka wspomagającego uprawę roślin lub produktu pofermentacyjnego luzem egzemplarza dokumentów zawierającego informacje określone w art. 9 ust. 2, 3 lub 4, w sposób zapewniający dostęp do tych informacji, lub

11) nie dołącza do nawozu, środka wspomagającego uprawę roślin lub produktu pofermentacyjnego w postaci płynnej informacji o temperaturze, w jakiej powinny być one przechowywane, oraz informacji o środkach, jakie powinny być podjęte, aby zapobiec wypadkom w trakcie ich przechowywania

– podlega karze grzywny.

3. Kto deklaruje nieprawdziwe wymagania jakościowe nawozu lub środka wspomagającego uprawę roślin, a w przypadku nawozu naturalnego przetworzonego nieprawdziwą zawartość składników pokarmowych lub produktu pofermentacyjnego nieprawdziwą zawartość substancji organicznej lub nieprawdziwą zawartość składników pokarmowych, podlega karze grzywny.”;

3) po ust. 3 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Kto konfekcjonuje nawozy nieoznaczone znakiem „NAWÓZ WE” lub środki wspomagające uprawę roślin lub produkty pofermentacyjne bez pisemnej zgody producenta lub nie uzgadnia z tym producentem rodzaju opakowań stosowanych do ich konfekcjonowania, podlega karze grzywny.”.

29) art. 41 otrzymuje brzmienie:

„Art. 41. Kto:

1) wprowadza do obrotu nawozy nieoznaczone znakiem „NAWÓZ WE” lub środki wspomagające uprawę roślin:

a) niespełniające wymagań jakościowych, o których mowa w pozwoleniu wydanym na podstawie art. 4, lub

b) niespełniające wymagań zgłoszenia, o którym mowa w art. 4a ust. 2–3 lub art. 5 ust. 2, lub

c) w których znajdują się rodzaje zanieczyszczeń inne niż określone w przepisach wydanych na podstawie art. 10 pkt 5 lub art. 11 pkt 5 lub są przekroczone dopuszczalne wartości zanieczyszczeń określone w tych przepisach lub

2) wprowadza do obrotu nawozy naturalne przetworzone:

a) niespełniające deklarowanych zawartości składników pokarmowych lub

- b) niespełniające wymagań zgłoszenia, o którym mowa w art. 4a ust. 4, lub
 - c) w których znajdują się rodzaje zanieczyszczeń inne niż określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11a lub są przekroczone dopuszczalne wartości zanieczyszczeń określone w tych przepisach, lub
- 3) wprowadza do obrotu produkty pofermentacyjne:
- a) niespełniające deklarowanej zawartości substancji organicznej lub deklarowanych zawartości składników pokarmowych lub
 - b) w których znajdują się rodzaje zanieczyszczeń inne niż określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11a lub są przekroczone dopuszczalne wartości zanieczyszczeń określone w tych przepisach, lub
 - c) niespełniające wymagań zgłoszenia, o którym mowa w art. 4a ust. 5 lub art. 5 ust. 4, lub
- 4) wprowadza do obrotu podłoża do upraw niespełniające wymagań zgłoszenia, o którym mowa w art. 4a ust. 6, lub
- 5) wprowadza do obrotu nawozy naturalne nieprzetworzone lub niekonfekcjonowane produkty pofermentacyjne, przeznaczone do bezpośredniego rolniczego wykorzystania w celu nawożenia lub poprawy właściwości gleby niezgodnie z art. 3 ust. 3 lub nie przechowuje umowy, o której w art. 3 ust. 3, przez okres określony w art. 3 ust. 4, lub
- 6) stosuje nawozy, środki wspomagające uprawę roślin lub produkty pofermentacyjne niezgodnie z zasadami i warunkami określonymi w art. 17–20 lub w przepisach wydanych na podstawie art. 22, powodując zagrożenie zdrowia ludzi lub zwierząt lub środowiska, lub
- 7) stosuje materiały lub substancje wykorzystywane w rolnictwie lub leśnictwie do nawożenia lub poprawy właściwości gleby, niezgodnie z zasadami i warunkami określonymi w art. 17 ust. 1, lub
- 8) stosuje nawozy lub środki wspomagające uprawę roślin niedopuszczone do obrotu, lub
- 9) stosuje nawozy organiczne, organiczno-mineralne, nawozy nieoznaczone znakiem „NAWÓZ WE”, środki poprawiające właściwości gleby lub stymulatory wzrostu niezgodnie z ich instrukcją stosowania i przechowywania, lub

- 10) wykonuje czynności polegające na świadczeniu usług w zakresie stosowania nawozów, nie posiadając uprawnień w tym zakresie, określonych w art. 21 ust. 1, lub
 - 11) przewozi lub przechowuje nawozy, środki wspomagające uprawę roślin lub produkty pofermentacyjne w sposób niezgodny z art. 23 lub art. 24, powodując zagrożenie zdrowia ludzi lub zwierząt lub środowiska, lub
 - 12) wbrew obowiązkowi, o którym mowa w art. 7 ust. 3 lub 4, art. 31 ust. 1 pkt 2 lub art. 37 ust. 1, nie wycofał nawozu, środka wspomagającego uprawę roślin lub produktu pofermentacyjnego lub produktu, który nie spełnia wymagań ustawy, a którego opakowanie, etykieta albo dokumenty, w które się go zaopatruje zawiera określenia sugerujące, że jest to nawóz, środek wspomagający uprawę roślin lub produkt pofermentacyjny
– podlega karze grzywny.”;
- 30) po art. 47 dodaje się art. 47a w brzmieniu:

„47a. Pozwolenia na wprowadzenie do obrotu nawozów wydane na podstawie przepisów dotychczasowych uznaje się za pozwolenia na wprowadzenie do obrotu nawozów w rozumieniu niniejszej ustawy.”.

Art. 2. Nawozy i środki wspomagające uprawę roślin wprowadzane do obrotu na podstawie:

- 1) art. 4 ustawy zmienianej w art. 1, oznakowane na podstawie przepisów dotychczasowych, mogą być w obrocie do 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy;
- 2) art. 5 ustawy zmienianej w art. 1, oznakowane na podstawie przepisów dotychczasowych, mogą być w obrocie do 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 3. Producenci lub inne podmioty, które po raz pierwszy wprowadzają do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nawozy oznaczone znakiem „NAWÓZ WE” lub nawozy na podstawie art. 3 ust. 1 pkt 1 lub 2 ustawy zmienianej w art. 1, których te nawozy znajdują się w obrocie w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy, przekazują w formie pisemnej, wojewódzkiemu inspektorowi jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych, właściwemu ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę tego producenta lub tego podmiotu, lub wojewódzkiemu inspektorowi jakości handlowej artykułów rolno-

spożywczych właściwemu dla województwa mazowieckiego, w przypadku tego producenta lub tego podmiotu mającego miejsce zamieszkania albo siedzibę poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, informacje, o których mowa w art. 4a ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, albo wycofują z obrotu te nawozy, w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 4. Producenci lub inne podmioty, które po raz pierwszy wprowadzają do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nawozy lub środki wspomagające uprawę roślin na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, których nawozy lub środki wspomagające uprawę roślin znajdują się w obrocie w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy, przekazują w formie pisemnej, wojewódzkiemu inspektorowi jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych, właściwemu ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę tego producenta lub tego podmiotu, lub wojewódzkiemu inspektorowi jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych właściwemu dla województwa mazowieckiego, w przypadku tego producenta lub tego podmiotu mającego miejsce zamieszkania albo siedzibę poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, informacje, o których mowa w art. 5 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, albo wycofują z obrotu te nawozy i środki wspomagające uprawę roślin, w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 5. Do postępowań w sprawach rozstrzyganych na podstawie ustawy zmienianej w art. 1, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe, z tym że do takich postępowań:

- 1) w sprawach określonych w art. 4 ustawy zmienianej w art. 1 stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą;
- 2) w sprawach określonych w art. 33–35 ustawy zmienianej w art. 1 stosuje się przepisy rozdziału 4 w dziale III ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. poz. 1566 i 2180).

Art. 6. Do postępowań dotyczących nadzoru i kontroli prowadzonych na podstawie art. 30–32 i art. 36 ustawy zmienianej w art. 1, rozpoczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 7. Przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 10, art. 11, art. 12, art. 18 ust. 7, art. 22, art. 28 ust. 5 i art. 38 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 1 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych odpowiednio na podstawie art. 10, art.

11, art. 12, art. 18 ust. 6, art. 22, art. 28 ust. 5 i art. 38 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 1 i mogą być zmieniane.

Art. 8. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Przedstawiony projekt zmiany ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu jest konsekwencją rozwoju biogazowni rolniczych oraz potrzeby wprowadzenia przepisów ułatwiających nawozowe zagospodarowanie produktów pofermentacyjnych powstających w procesie fermentacji metanowej z surowców rolniczych, produktów ubocznych, odpadów oraz pozostałości z produkcji rolniczej oraz przetwórstwa rolno-spożywczego. Opracowanie projektu ustawy wynika z potrzeby skutecznej realizacji celów określonych w dokumencie pn. Kierunki budowy biogazowni rolniczych na lata 2010–2020, opracowanym przez Ministra Gospodarki we współpracy z Ministrem Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Działania te są również pochodną przepisów dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych, zmieniającej i w następstwie uchylającej dyrektywy 2001/77/WE oraz 2003/30/WE (Dz. Urz. UE L 140 z 05.06.2009, str. 16).

Proponowane zmiany ustawy wpisują się także w program Komisji Europejskiej dotyczący gospodarki w obiegu zamkniętym, który ma na celu działania wspomagające „zamknięcie obiegu” produktów. Program ten, dzięki zwiększeniu recyklingu produktów i ponownym ich użyciu, przyniesie wymierne korzyści zarówno środowisku, jak i gospodarce. Działania te pozwalają również uzyskać maksymalną wartość i wykorzystanie wszystkich surowców, produktów i odpadów, w tym pochodzących z biogazowni, przyczyniając się przy tym do oszczędności energii i zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych. Dzięki fermentacji gnojowicy w biogazowniach rolniczych ulegają poprawie warunki nawożenia pól uprawnych wskutek wzrostu zawartości azotu w formie amonowej (N-NH₄) do 90%, podczas gdy w gnojowicy surowej udział ten wynosi ok. 48,8%. Forma amonowa jest łatwiej przyswajalna przez rośliny, dzięki czemu rolnicy mogą liczyć na korzystny efekt plonotwórczy. Ponadto forma ta jest mniej narażona na wymywanie do wód powierzchniowych i gruntowych, w związku z tym zmniejsza się ryzyko eutrofizacji wód. Stąd też płyną wymierne korzyści z tego sposobu zagospodarowania gnojowicy związane z produkcją energii oraz nawozowego wykorzystania produktu pofermentacyjnego. Ponadto, zamierzeniem proponowanych zmian jest wprowadzenie przejrzystych zasad w zakresie wytwarzania i wykorzystywania w rolnictwie produktów pofermentacyjnych, z jednoczesną gwarancją dla przyszłych odbiorców/konsumentów, że będą one bezpieczne oraz że będą pod właściwą kontrolą.

Projekt regulacji wprowadza definicję produktów pofermentacyjnych, rozumianych jako płynne lub stałe substancje organiczne powstające w wyniku procesu produkcji biogazu rolniczego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. z 2017 r. poz. 1148, z późn. zm.), co oznacza, że jedynie tzw. poferment uzyskiwany z biogazowni rolniczych zalicza się do kategorii „produktów pofermentacyjnych”, wyodrębnionej w projekcie ustawy, dla której określono warunki wprowadzania do obrotu, bez konieczności uzyskiwania pozwolenia MRiRW.

Biogazownia rolnicza jest „bioelektrociepłownią” służącą do produkcji biogazu z organicznych „substratów” takich jak:

- odchody zwierząt (gnojowica, obornik, pomiot, gnojówka),
- biomasa roślinna (np. kiszonka z kukurydzy, buraków cukrowych, traw, żyta),
- produkty uboczne przemysłu rolno-spożywczego (np. wywar gorzelniany, pulpa ziemniaczana, serwatka, wysłodki, pozostałości warzyw i owoców),
- biomasa roślinna zebrana z terenów innych niż zaewidencjonowane jako rolne lub leśne.

Możliwość wykorzystywania do produkcji biogazu wyłącznie wyżej wymienionych składników zapewnia projektowana zmiana zawarta w art. 2 w ust. 1, w którym dodaje się pkt 10a definiujący pojęcie produktu pofermentacyjnego, odwołujący się do art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii, który określa definicję biogazu rolniczego jako gaz otrzymywany w procesie fermentacji metanowej surowców rolniczych, produktów ubocznych rolnictwa, płynnych lub stałych odchodów zwierzęcych, produktów ubocznych, odpadów lub pozostałości z przetwórstwa produktów pochodzenia rolniczego lub biomasy leśnej, lub biomasy roślinnej zebranej z terenów innych niż zaewidencjonowane jako rolne lub leśne, z wyłączeniem biogazu pozyskanego z surowców pochodzących z oczyszczalni ścieków oraz składowisk odpadów.

Produkcja biogazu rolniczego jest działalnością nadzorowaną poprzednio przez Agencję Rynku Rolnego, a obecnie przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa i wyklucza możliwość zastosowania innych substratów niż wyżej wymienione, w tym w szczególności surowców pochodzących z oczyszczalni ścieków oraz składowisk odpadów. Zatem produkty pofermentacyjne powstają w warunkach nadzorowanych ze znanych surowców, co decyduje o możliwości liberalizacji zasad ich wprowadzania do obrotu i wykorzystania rolniczego.

Odnosząc się do kwestii bezpieczeństwa produktu pofermentacyjnego pochodzącego z biogazowni rolniczych należy wskazać, iż fermentacja metanowa prowadzona jest w warunkach beztlenowych przy udziale mikroorganizmów: bakterii kwasotwórczych, bakterii octanowych i bakterii metanogennych. Podczas fermentacji metanowej prowadzonej w kontrolowanych warunkach w komorze fermentacyjnej w biogazowni następuje rozkład materii organicznej z wytworzeniem biogazu, którego głównym składnikiem jest metan (CH_4). Poza metanem w skład biogazu wchodzi dwutlenek węgla (CO_2) oraz niewielkie ilości wodoru (H_2), siarkowodoru (H_2S), azotu (N_2), pary wodnej (H_2O) oraz innych gazów.

W komorze fermentacyjnej biogazowni proces fermentacji metanowej zachodzi przy udziale tych samych mikroorganizmów co w żołądkach bydła (należących do przeżuwaczy). Na przebieg prawidłowego procesu fermentacji metanowej wpływa wiele czynników takich jak: temperatura, czas retencji, obciążenie ładunkiem materii organicznej, odczyn, mieszanie biomasy i substancje toksyczne. Dodatkowo, istnieje wiele związków chemicznych, które mogą działać na bakterie prowadzące fermentację w sposób hamujący (inhibitory) lub przyspieszający (stymulatory). Substancje te mogą dostawać się do komór fermentacyjnych wraz z wprowadzanymi substratami lub powstawać już podczas procesu fermentacji. Dlatego tak ważne jest, aby należycie dbać o jakość substratów, znać ich skład chemiczny oraz podstawy współdziałania poszczególnych grup związków. Należy też mieć na uwadze, że silne działanie inhibicyjne niektórych związków może doprowadzić do zahamowania procesu fermentacji w całej komorze oraz konieczności usunięcia całej jej zawartości, a co za tym idzie – znacznych strat. Fermentacja metanowa może zostać również zaburzona przez działanie preparatów bakteriobójczych, herbicydów, insektycydów, czy też środków powierzchniowo czynnych. W interesie właścicieli biogazowni jest zatem to, aby do masy substratów nie przedostały się niepożądane preparaty chemiczne.

W wyniku bezpiecznej fermentacji metanowej powstaje biogaz, który po uzdatnieniu jest wykorzystywany do produkcji energii elektrycznej i/lub ciepłej. Podczas zachodzących procesów chemicznych rozkładowi najczęściej ulega ok. 30-60% materii organicznej wprowadzonej do komory z używanymi substratami. Pozostająca po fermentacji masa, zawiera materię organiczną oraz cenne z punktu widzenia żywienia roślin związki mineralne czyli poferment (nazywany również masą pofermentacyjną czy pulpą pofermentacyjną). Dodatkowo trzeba tutaj wspomnieć, że pozytywnym efektem prawidłowo przeprowadzonego procesu fermentacji w warunkach beztlenowych dzięki zastosowaniu naturalnie

występujących mikroorganizmów jest uzyskanie pozostałości pofermentacyjnej, która nie jest uciążliwa zapachowo dla ludzi i środowiska w porównaniu z nawozami naturalnymi.

Mając na uwadze przedstawione fakty, należy podkreślić, iż nie ma żadnego niebezpieczeństwa, że w biogazowniach rolniczych będą fermentowane toksyczne substancje, gdyż wpływają one negatywnie na proces fermentacji metanowej (powodują jego zahamowanie) i produkcję biogazu. Dbłość o jakość wsadu dla biogazowni rolniczych, będzie dla rolnika gwarancją dobrej jakości pofermentu oraz jego bezpiecznego nawozowego wykorzystania.

Istotnym dla zagwarantowania odpowiedniego bezpieczeństwa „produktów pofermentacyjnych” jest fakt, iż produkty pofermentacyjne, które zostały otrzymane m.in. z wykorzystaniem produktów zwierzęcych (np. obornika, gnojówki, gnojowicy) określanymi mianem produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, podlegają równocześnie przepisom rozporządzenia WE nr 1069/2009 z dnia 21 października 2009 r. określającym przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi, i uchylającym rozporządzenie (WE) nr 1774/2002 (rozporządzenie o produktach ubocznych pochodzenia zwierzęcego) (Dz. Urz. UE L 300 z 14.11.2009, str. 1, z późn. zm.), które odrębnie definiują wymagania sanitarne m.in. dla produkcji takich pozostałości pofermentacyjnych. Należy jednak zauważyć, że pojęcie produktów pofermentacyjnych zdefiniowane w ustawie o nawozach i nawożeniu jest szerokie i obejmuje również te produkty pofermentacyjne, które powstały bez wykorzystania produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, jedynie z produktów pochodzenia roślinnego. W takim przypadku ich wytwarzanie nie podlega przepisom rozporządzenia nr 1069/2009.

Produkty pofermentacyjne są obiecującą kategorią produktów o dużym potencjale dla rolnictwa. Projekt ustawy przewiduje odrębne uregulowanie zasad obrotu produktami pofermentacyjnymi niż obowiązujące np. dla nawozów organicznych czy środków poprawiających właściwości gleby. Dotychczasowe rozwiązania polegające na uzyskaniu pozwolenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na wprowadzenie do obrotu wskazanego produktu pofermentacyjnego jako nawozu organicznego lub organicznego środka poprawiającego właściwości gleby stało się dla rozwijających się krajowych producentów rozwiązaniem bardzo czasochłonnym oraz obciążonym zbyt wysokimi kosztami, co w konsekwencji wpływa na ograniczenie produkcji i obrót tym produktem nawozowym. Zaproponowana zmiana ma na celu ułatwienie wprowadzania produktów biogazowych do

obrotu i stosowania. Z uwagi na to, że ustawa nie różnicuje produktów na te, które są przeznaczone bezpośrednio do profesjonalnej produkcji rolniczej i tych, które mogą być stosowane do upraw hobbystycznych i ogrodowych, zaproponowano różne zasady i formy wprowadzenia produktów pofermentacyjnych do obrotu w zależności od przeznaczenia produktu i charakteru odbiorcy (luzem lub w opakowaniach jednostkowych). W proponowanych zmianach ustawy przewidziano możliwość zarówno bezpośredniego zbytu produktów pofermentacyjnych „luzem” podmiotom/osobom prowadzącym produkcję rolniczą (gospodarstwom rolnym) w celu bezpośredniego wykorzystania ich do nawożenia lub poprawy właściwości gleby na mocy zawartej umowy, o której mowa w art. 3 ust. 3 zmienianej ustawy, jak również sprzedaży produktów pofermentacyjnych w opakowaniach jednostkowych na rynku wewnętrznym w różnych placówkach handlowych po ich wcześniejszym poddaniu procesowi konfekcjonowania, bez konieczności uprzedniego uzyskania pozwolenia ministra właściwego ds. rolnictwa.

Należy podkreślić, że zwolnienie z konieczności uzyskiwania stosownych pozwoleń na wprowadzenie do obrotu nie dotyczy wszystkich rodzajów pozostałości pofermentacyjnych pochodzących z każdej biogazowni, ale tylko tych wytworzonych w biogazowniach rolniczych. W przypadku pozostałych biogazowni oraz w przypadku wprowadzania do obrotu pozostałości pofermentacyjnych pochodzących z fermentacji innych surowców niż dozwolone dla biogazowni rolniczych, w tym osadów ściekowych, w projekcie ustawy został zachowany dotychczasowy tryb wprowadzania do obrotu tych produktów, polegający na konieczności uzyskania pozwolenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, po wstępnej kwalifikacji pozostałości pofermentacyjnej jako nawozu organicznego lub organicznego środka poprawiającego właściwości gleby i po dokonaniu oceny jakości tego produktu przed wprowadzeniem go do obrotu na podstawie wykonanych badań chemicznych i biologicznych przy pomocy jednostek naukowych wskazanych w przepisach wykonawczych.

Wprowadzenie mniej wymagających formalności administracyjnych dla wprowadzenia produktów pofermentacyjnych do obrotu uzasadnia potrzebę jednoczesnego zapewnienia odpowiedniego dla tych produktów poziomu bezpieczeństwa dla zdrowia ludzi, zwierząt oraz środowiska, co zamierza się osiągnąć poprzez wprowadzenie w projektowanej ustawie w art. 11a upoważnienia na podstawie którego zostaną wydane przepisy wykonawcze określające rodzaje i poziomy zanieczyszczeń biologicznych lub chemicznych, które są niedopuszczalne dla wprowadzania do obrotu produktów pofermentacyjnych pochodzących z biogazowni

rolniczych wykorzystujących inne substraty niż nawozy naturalne i biomasę roślinną pochodzącą wyłącznie z produkcji rolniczej.

Zgodnie ze zmienionym art. 5 do obrotu będzie można wprowadzać także produkty pofermentacyjne, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 4 ustawy, dopuszczone do obrotu w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej lub Republice Turcji, które zostały wyprodukowane w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej lub Republice Turcji lub w państwie będącym członkiem Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) - stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, jeżeli przepisy krajowe, na podstawie których są one produkowane i wprowadzane do obrotu zapewniają ochronę zdrowia ludzi, zwierząt i ochronę środowiska na odpowiednim poziomie, tzn. gwarantują spełnienie analogicznych wymagań jak dla krajowych producentów produktów pofermentacyjnych z biogazowni rolniczych określonych w przepisach ustawy o odnawialnych źródłach energii. Warunki dla wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej produktu pofermentacyjnego, bez konieczności uzyskania stosownego pozwolenia, z innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej określono w art. 5 ust. 3 i 4. Zaproponowane zmiany mają na celu zapewnienie zgodności przepisów krajowych z prawem Unii Europejskiej w zakresie swobodnego przepływu towarów zgodnie z art. 36 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej i określenie jednakowych zasad dla wprowadzania do obrotu produktów pofermentacyjnych wyprodukowanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz innych państw unijnych przy jednoczesnym określeniu wymogów zapewniających ochronę zdrowia ludzi, zwierząt i ochrony środowiska.

Projekt reguluje zasady obrotu oraz zakres dokumentacji, która powinna być dołączona do produktu pofermentacyjnego wprowadzanego do obrotu. Uregulowanie wszystkich wymienionych zagadnień spowoduje, że pozostałości pofermentacyjne z biogazowni rolniczych będą mogły być zagospodarowywane rolniczo, jako produkty pofermentacyjne, a nie jak dotychczas jako odpady. Rozwiązania te znacznie ułatwią i skrócą czas upływający od momentu ich wyprodukowania do bezpośredniego rolniczego zastosowania do nawożenia lub poprawy właściwości gleby. Projekt ustawy przewiduje konieczność zaopatrywania produktu pofermentacyjnego przez jego producenta w deklarację informującą o zawartości w tym produkcie wybranych składników pokarmowych NPK oraz substancji organicznej. Informacja ta umożliwi producentom rolnym ocenę jakości nawozowej produktu oraz odpowiedni dobór dawek produktu pofermentacyjnego, co zapewni racjonalne ich stosowanie

zgodnie z zasadami dobrej kultury rolnej i wymaganiami ochrony środowiska. Zagwarantowanie deklarowanej jakości nawozowej oraz bezpieczeństwa produktu pofermentacyjnego pod kątem braku zawartości substancji niepożądanych poniżej określonych poziomów będzie wyłącznym obowiązkiem jego producenta i będzie sprawdzane podczas kontroli produktu w obrocie przeprowadzanej przez organ administracji publicznej upoważniony do kontroli. Producent w ramach samokontroli jakości produktu pofermentacyjnego we własnym zakresie może wykonywać okresowe badania składu produktu pofermentacyjnego oraz jego bezpieczeństwa biologicznego i chemicznego w celu dotrzymywania deklarowanych paramentów produktu i wymogów dotyczących zanieczyszczeń.

W projektowanych przepisach przewiduje się, iż produkty pofermentacyjne mogą być wprowadzane do obrotu luzem do bezpośredniego rolniczego zagospodarowania na podstawie umowy, o której mowa w art. 3 ust. 3, a w przypadku innych form przeznaczenia np. do placówek handlowych, po procesie wcześniejszego ich konfekcjonowania w opakowania. W zmienianym art. 9 ustawy zaproponowano sposób oznakowania produktów pofermentacyjnych uwzględniający konieczność zamieszczenia na opakowaniach lub w załączanych dokumentach informacji identyfikacyjnych, informacji o zawartości w produkcie pofermentacyjnym podstawowych makroskładników NPK, wyrażonych w stosunku procentowym masy do masy (m/m) oraz procentowej zawartości substancji organicznej w suchej masie, zgodnym z odpowiednimi zasadami wynikającymi bezpośrednio z przepisów ustawy. Ponadto, określony wymóg wskazania na opakowaniu produktu pofermentacyjnego informacji o składzie surowcowym wykorzystywanym do jego wytworzenia w zakresie rodzaju odpadów i produktów ubocznych w rozumieniu przepisów ustawy o odpadach powinien być zgodny z informacjami określonymi w art. 25 pkt 4 lit. a ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii.

Produkty pofermentacyjne, które mają być wprowadzane do obrotu na terenie Polski, zarówno te produkowane na terenie Polski – art. 3 ust. 1 pkt 4, jak i te przewożone z państw unijnych – art. 5 ust. 4, podlegają obowiązkowi zgłoszenia wojewódzkiemu inspektorowi jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych, właściwemu ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę producenta lub podmiotu, który po raz pierwszy wprowadza je do obrotu lub, w przypadku podmiotu mającego miejsce zamieszkania albo siedzibę poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, inspektorowi właściwemu dla województwa

mazowieckiego. Obowiązek zgłoszenia zamiaru wprowadzenia do obrotu tych produktów powinien być spełniony przed datą faktycznego wprowadzenia ich do obrotu, w przeciwnym razie niedopełnienie tego obowiązku podlega karze naliczenia opłaty sankcyjnej. Ponadto, projektowana ustawa przewiduje obowiązek aktualizacji zgłoszonych danych. Wykaz wprowadzonych do obrotu produktów pofermentacyjnych będzie publikował, na swoich stronach internetowych, Główny Inspektorat Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, na podstawie informacji przekazywanych przez wojewódzkich inspektorów jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych.

W projekcie zostały również uwzględnione niezbędne zmiany ułatwiające funkcjonowanie i rozwój przetwórstwa nawozowego w zakresie przerobu odchodów zwierząt gospodarskich. Odchody zwierząt gospodarskich przeznaczone do rolniczego wykorzystania stanowią w ustawie odrębną kategorię nawozów naturalnych ze względu na ich specyfikę i powszechność wykorzystania na gruntach rolnych. W projekcie ustawy wzięto pod uwagę szerokie możliwości wykorzystania przetworzonych nawozów naturalnych, w tym poza profesjonalnym sektorem rolnym. Dzięki innowacyjnym technikom przetwarzania odchody zwierząt gospodarskich mogą być wprowadzane na rynek do sieci handlowych jako pełnowartościowe produkty do zastosowań ogrodniczych i hobbystycznych. W przypadku produktów z przetworzonego obornika traktowanych dotychczas jako nawozy organiczne dostęp do rynku handlowego był uzależniony od uzyskania pozwolenia ministra właściwego do spraw rolnictwa, a co za tym idzie jest utrudniony. Mając na uwadze rozwijające się innowacje i strategie marketingowe w zakresie wykorzystania odchodów zwierząt gospodarskich w celu zapewnienia jak najszerszego zbytu dla takich produktów w rolnictwie i ogrodnictwie projekt ustawy przewiduje możliwość wprowadzenia ich na rynek luzem lub w opakowaniach, bez konieczności uzyskania pozwolenia na wprowadzenie ich do obrotu.

Podkreślenia wymaga fakt, że przepisy o nawozach i nawożeniu regulują obszar związany z nawozami i nawożeniem, w którym to obszarze przenikają się przepisy krajowe z przepisami unijnymi. Nawozy organiczne, zdefiniowano odrębnie zarówno w projekcie ustawy jak i w przepisach unijnych, tj. rozporządzeniu nr 1069/2009, dla potrzeb poszczególnych regulacji. Definicja nawozów organicznych w aktualnie obowiązującej ustawie o nawozach i nawożeniu, jak i w przygotowanym projekcie ustawy, jest pojęciem szerszym niż w rozporządzeniu nr 1069/2009 i obejmuje nawozy organiczne wyprodukowane z substancji organicznej lub z mieszanin substancji organicznych, niezależnie od pochodzenia

roślinnego czy zwierzęcego, w tym również z surowców będących ubocznymi produktami zwierzęcymi. Natomiast nawóz organiczny zgodnie z ust. 1 pkt 22 rozporządzenia nr 1069/2009, oznacza „materiały pochodzenia zwierzęcego stosowane do utrzymywania lub poprawienia odżywiania roślin oraz właściwości fizycznych i chemicznych oraz aktywności biologicznej gleb, stosowane oddzielnie albo łącznie; mogą zawierać obornik, niezmineralizowane guano, treść przewodu pokarmowego, kompost i pozostałości fermentacyjne”; zatem definicja nawozów organicznych w rozporządzeniu nr 1069/2009 obejmuje tylko nawozy, które w swoim składzie zawierają produkty uboczne pochodzenia zwierzęcego lub produkty pochodne czyli obejmuje węższy obszar niż definicja ustawy o nawozach i nawożeniu. Należy podkreślić, że przepisy rozporządzenia nr 1069/2009 określają warunki sanitarne obowiązujące przy produkcji/wytwarzaniu nawozów organicznych i polepszaczy gleby, które zostały wytworzone między innymi z surowców będących ubocznymi produktami zwierzęcymi lub wytworzone z produktów uzyskanych z ubocznych produktów zwierzęcych, lub zawierają w swoim składzie uboczne produkty zwierzęce. Produkcja takich nawozów organicznych jest nadzorowana przez krajowe służby weterynaryjne i odbywa się w zakładach zatwierdzonych przez powiatowych lekarzy weterynarii.

W aktualnie obowiązującej ustawie jak i w przedmiotowym projekcie ustawy wyodrębniono z grupy nawozów organicznych, które mogą być wprowadzane do obrotu tylko na podstawie pozwoleń ministra właściwego do spraw rolnictwa, grupę nawozów naturalnych stanowiących w głównej mierze odchody zwierząt gospodarskich, dla których zaproponowano odmienne zasady wprowadzania do obrotu niż dla nawozów organicznych. Takie grupowanie nawozów wynika z ich specyfiki: pochodzenia zwierzęcego, właściwości i zastosowania. Jednocześnie z uwagi na dopuszczenie pewnych procesów przetwarzania nawozów naturalnych, nawozy naturalne podzielono na dwie grupy. W ramach nawozów naturalnych w projekcie ustawy wyodrębniono nawozy naturalne nieprzetworzone i przetworzone. Nawozy naturalne nieprzetworzone są przeznaczone do bezpośredniego rolniczego wykorzystania i wprowadzane do obrotu wyłącznie na podstawie umowy zawartej w formie pisemnej, której obowiązek przechowywania, tak jak dotychczas, wynosi 3 lata od dnia jej wygaśnięcia. Drugą grupę nawozów naturalnych stanowią nawozy naturalne przetworzone za pomocą procesów przetworzenia określonych w art. 2 ust. 4a. Za proces przetworzenia uznaje się zgodnie z zaproponowaną definicją konfekcjonowanie lub inny celowy proces ich przetwarzania, taki jak: granulacja, suszenie, liofilizacja, rozdrabnianie lub

homogenizowanie bez dodatku innych substancji. Projekt przewiduje konieczność deklarowania przez wprowadzającego do obrotu przetworzone nawozy naturalne zawartości procentowej składników pokarmowych NPK, wyrażonej w stosunku masy do masy (m/m). Informacja ta pozwoli odbiorcom tych nawozów na ocenę ich jakości oraz odpowiedni dobór dawek nawozów, który powinien uwzględniać ustawowo wskazane dawki azotu na hektar użytków rolnych. Ponadto dla nowej kategorii nawozów naturalnych przetworzonych, jak i produktów pofermentacyjnych, które nie podlegają wymogom uzyskania pozwolenia ministra właściwego ds. rolnictwa na wprowadzenie do obrotu w art. 3 projektu ustawy dodano przepis ust. 4c, zgodnie z którym produkt pofermentacyjny lub nawóz naturalny przetworzony może być oznakowany w sposób wskazujący na możliwość jego zastosowania w rolnictwie ekologicznym, o ile posiada dokument poświadczający przydatność tego produktu do zastosowania w rolnictwie ekologicznym.

Zaproponowano również zmianę definicji nawozów naturalnych (przetworzonych i nieprzetworzonych) poprzez wyłączenie z tej grupy guano. Guano są to odchody ptaków morskich (głównie kormoranów, pelikanów i głuptaków) lub nietoperzy, gromadzące się od wieków na powierzchni ziemi lub w jaskiniach, na terenach suchych, głównie na zachodnich wybrzeżach Ameryki Południowej – Chile i Peru oraz wyspach sąsiednich. Do Polski sprowadzane jest głównie guano zmineralizowane – saletra chilijska (saletra sodowa), sklasyfikowana jako „NAWÓZ WE” w załączniku nr I do rozporządzenia (WE) nr 2003/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 października 2003 r. w sprawie nawozów (Dz. Urz. WE L 304 z 21.11.2003, str. 1, z późn. zm. – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 32, str. 467) grupa *A Nawozy nieorganiczne proste zawierające podstawowe składniki pokarmowe*, podgrupa *A.1. Nawozy azotowe nr 2b) Saletra Chilijska* – produkt otrzymywany ze złóż saletry chilijskiej, zawierający jako składnik główny azotan sodu 15% N (azot w przeliczeniu na azot azotanowy). Guano to nie podlega przepisom weterynaryjnym określonym w rozporządzeniu nr 1069/2009. Aktualnie brak jest również przesłanek co do zasadności utrzymania możliwości wprowadzania do obrotu guano przeznaczonego do bezpośredniego rolniczego wykorzystania w celu nawożenia na zasadach analogicznych jak nawozy naturalne na podstawie zawartej umowy. Zmiana definicji nawozów naturalnych w tym zakresie jest również celowa w świetle wprowadzonego zakazu wprowadzania do obrotu nawozów naturalnych i produktów biogazowych pochodzących z państw trzecich.

Należy wskazać, iż podmioty zajmujące się przetwarzaniem odchodów zwierząt gospodarskich, niezależnie od liberalizacji przepisów ustawy w zakresie wprowadzania do obrotu przetworzonych nawozów naturalnych, nadal podlegają odpowiednim wymogom m.in. w zakresie ich produkcji, przewozu, przechowywania oraz oznakowania określonym w przepisach rozporządzenia nr 1069/2009.

W projekcie zaproponowano uściślenie definicji innych grup nawozów w tym zmianę definicji nawozów mineralnych poprzez wykreślenie wyrazu „nieorganiczne”. W definicji tej podaje się, że niektóre nawozy zaliczone do grupy nawozów mineralnych mogą być pochodzenia organicznego, a w związku z tym użycie w tej definicji szerszego terminu „nawozy” zamiast terminu „nawozy nieorganiczne” jest właściwszym określeniem obejmującym całość zagadnienia. Natomiast w definicji stymulatora wzrostu zaproponowano zmianę polegającą na zrezygnowaniu z odwołania się do ustawy o ochronie roślin bowiem podstawowym aktem prawnym dotyczącym środków ochrony roślin jest ustawa z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin (Dz. U. z 2017 r. poz. 50, z późn. zm.).

W art. 2 w ust. 1 w pkt 4 definiując nawozy naturalne przetworzone wskazano, że przetworzenie do wykorzystania w celu nawożenia lub poprawy właściwości gleby oznacza m.in. konfekcjonowanie bowiem pakowanie i przepakowywanie nawozów naturalnych jest metodą ich przetworzenia. Dotychczas konfekcjonowanie nawozów naturalnych wiązało się z utratą przez te nawozy charakteru nawozu naturalnego. Pakowane nawozy naturalne „przechodziły” do grupy nawozów organicznych, których wprowadzanie do obrotu następowało na podstawie pozwolenia ministra właściwego do spraw rolnictwa.

W art. 2 w ust. 1 pkt 13 zmieniono definicję wprowadzania do obrotu. Dotychczas wprowadzanie do obrotu było związane z konkretnymi podmiotami: producentem – w przypadku nawozu lub środka wspomagającego uprawę roślin, wyprodukowanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, importerem – w przypadku nawozu lub środka wspomagającego uprawę roślin, przywiezionych z terytorium państw trzecich oraz producentem lub innym podmiotem wprowadzającym nawóz lub środek wspomagający uprawę roślin na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – w przypadku nawozu lub środka wspomagającego uprawę roślin, wyprodukowanych lub wprowadzonych do obrotu na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej. W związku z tym nadzór Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych nad wprowadzaniem do obrotu nawozów i środków wspomagających uprawę roślin dotyczył tylko ww. podmiotów.

Zaproponowano w projekcie zmianę, która polega na tym, że wprowadzanie do obrotu jest czynnością niepowiązaną bezpośrednio z konkretnymi podmiotami, tylko będzie dotyczyć wszystkich uczestników rynku nawozów, środków wspomagających uprawę roślin i produktów pofermentacyjnych od producenta po ich odbiorcę. Nadzór został rozciągnięty na możliwość przeprowadzenia i sprawdzenia prawidłowości oznakowania i jakości nawozów, środków wspomagających uprawę roślin i produktów pofermentacyjnych nie tylko u wprowadzającego do obrotu po raz pierwszy produkt, ale także u dystrybutora, hurtownika jak i u sprzedawcy finalnego produktu (detalisty). Istotnym jest, iż według zaproponowanej definicji wprowadzaniem do obrotu nie jest natomiast (tak jak dotychczas) przywóz na terytorium Polski nawozów, środków wspomagających uprawę roślin lub produktów pofermentacyjnych przeznaczonych wyłącznie do celów naukowo-badawczych.

W art. 3 w ust. 2a wyraźnie sformułowano zakazy dla wprowadzania do obrotu produktów, które nie spełniają wymagań ustawy, m. in. dodano zakaz wprowadzania do obrotu nawozów zawierających powyżej 28% masowych azotu w postaci azotanu amonu, które nie spełniają wymogów określonych w rozporządzeniu nr 2003/2003. Zmiana ta wynika głównie ze względów bezpieczeństwa.

Zakazano również wprowadzania do obrotu nawozów naturalnych oraz produktów pofermentacyjnych, pochodzących z państw trzecich. Produkty te, tak jak dotychczas, będą mogły jednak być wprowadzane do obrotu jako organiczne nawozy albo środki wspomagające uprawę roślin po uprzednim uzyskaniu pozwolenia ministra właściwego do spraw rolnictwa. Zakaz podyktowany jest względami związanymi z kwestią bezpieczeństwa dla odbiorców tych nawozów i produktów pofermentacyjnych. Nawozy naturalne i produkty pofermentacyjne wyprodukowane z użyciem produktów pochodzenia zwierzęcego wytworzone na terytorium państw członkowskich Unii Europejskiej podlegają zharmonizowanym przepisom weterynaryjnym określonym w rozporządzeniu nr 1069/2009. Natomiast ich „produkcja” w państwach trzecich często nie spełnia analogicznych kryteriów, co wymaga przeprowadzania dodatkowej ich oceny w procesie uzyskiwania pozwolenia ministra właściwego do spraw rolnictwa. W przepisie tym sformułowano również ogólny zakaz wprowadzania do obrotu nawozów, środków wspomagających uprawę roślin lub produktów pofermentacyjnych, które zagrażają zdrowiu ludzi lub zwierząt lub środowisku.

W przepisach dotyczących procedury celnej w art. 3 w ust. 7 dodano nowy obowiązek dla importera nawozów czy środków wspomagających uprawę roślin, żeby przedstawiał

dodatkowo organowi celnemu pisemnego oświadczenia o sposobie i miejscach docelowego przeznaczenia nawozu lub środka wspomagającego uprawę roślin. Pozwoli to na śledzenie przepływu (tranzytu) tych produktów przez terytorium Polski.

W art. 3 dodano ust. 7a uzupełniający przepisy dotyczące procedury celnej poprzez nałożenie obowiązku na importerów, wprowadzających nawozy mineralne z państw trzecich przedkładania dokumentu potwierdzającego przeprowadzenie badań określających jakość i bezpieczeństwo tych nawozów, wydanego przez jednostkę akredytowaną w tym zakresie na terytorium państwa członkowskiego UE oraz przeprowadzenie innych badań wymaganych dla tych nawozów np. przepisy dotyczące REACH, CLP. Natomiast uzupełnienie przepisu ust. 8 tego artykułu dotyczy rozszerzenia zakresu dokumentów wymaganych w ramach procedury celnej dla nawozów o wysokiej zawartości azotanu amonu, co niezbędne jest w celach zapewnienia bezpieczeństwa transportu, przechowywania i użytkowania takich nawozów.

W art. 4 dotyczącym procedury wydawania pozwolenia ministra właściwego ds. rolnictwa na wprowadzenie do obrotu nawozu albo środka wspomagającego uprawę roślin w ust. 3a dodano wymóg umieszczania na wniosku o wydanie pozwolenia w przypadku importu lub wprowadzenia do obrotu z innego państwa członkowskiego, informacji na temat państwa pochodzenia, danych identyfikujących producenta oraz miejsca produkcji nawozu lub środka wspomagającego uprawę roślin. Informacje te ułatwią działanie służbom kontrolnym i umożliwią identyfikację importu przez organy administracyjne w przypadkach nieprzestrzegania przepisów RP i UE. Ponadto, w art. 4 w ust. 3a uchylono pkt 3 i 4, a więc zwolniono wnioskodawców z obowiązku przedkładania wraz z wnioskiem o wydanie decyzji ministra właściwego do spraw rolnictwa pozwalającej na wprowadzenie do obrotu nawozu albo środka wspomagającego uprawę roślin, numeru identyfikacji podatkowej (NIP), zaświadczeń lub oświadczeń o wpisie do Krajowego Rejestru Sądowego albo w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej potwierdzające prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie wprowadzania do obrotu nawozów albo środków wspomagających uprawę roślin. Zmiana ta pozwoli produkować i wprowadzać do obrotu nawozy albo środki wspomagające uprawę roślin również podmiotom, które nie posiadały dotychczas wpisu do KRS-u lub nie były wpisane do CEIDG np. zakłady budżetowe lub jednostki budżetowe. Zmiana ta poszerzy krąg podmiotów, które będą mogły starać się o uzyskanie pozwolenia ministra właściwego do spraw rolnictwa na wprowadzenie do obrotu nawozów i środków

wspomagających uprawę roślin, np. rolników. Propozycja ta wpłynie również na zmniejszenie liczby wymaganych dokumentów w procesie wydawania pozwoleń ministra właściwego do spraw rolnictwa w zakresie wprowadzania do obrotu nawozów i środków wspomagających uprawę roślin. W dotychczasowej procedurze rejestracji nawozów i środków wspomagających uprawę roślin spełnienie tego wymogu wiązało się często z potrzebą wprowadzenia przez przedsiębiorcę stosownych zmian do KRS-u w zakresie zalegalizowania działalności gospodarczej dotyczącej wprowadzania do obrotu nawozów czy środków wspomagających uprawę roślin, co często wydłużało procedurę ubiegania się o wydanie pozwolenia MRiRW na wprowadzenie do obrotu tych produktów.

W projekcie ustawy zaproponowano również zmiany dotyczące procedury rejestracji nawozów i środków wspomagających uprawę roślin, które w zaproponowanych przez wnioskodawcę nazwach produktu zawierają wyraz „bio” lub „eko” lub w inny sposób sugerują, że nawóz albo środek wspomagający uprawę roślin przeznaczony jest do stosowania w rolnictwie ekologicznym. Zaproponowano, aby wnioskodawcy ubiegający się na podstawie art. 4 ustawy o wydanie pozwolenia MRiRW na wprowadzenie do obrotu nawozów lub środków wspomagających uprawę, dla których określono nazwy zawierające określenie „bio” lub „eko” sugerujące, że nawóz albo środek wspomagający uprawę roślin przeznaczony jest do stosowania w rolnictwie ekologicznym, wraz z wnioskiem o wydanie pozwolenia MRiRW przedkładały dodatkowo opinię upoważnionej jednostki organizacyjnej poświadczającą na podstawie przepisów dotyczących rolnictwa ekologicznego przydatność danego nawozu albo środka wspomagającego uprawę roślin do produkcji ekologicznej.

Dotychczasowy brak tego wymogu skutkuje tym, iż na rynku mogą być oferowane nawozy i środki wspomagające uprawę roślin z oznakowaniem „bio” lub „eko” wprowadzającym w błąd, co do możliwości ich stosowania w rolnictwie ekologicznym.

W ustawie dodano nowy art. 4a, który zawiera dodatkowe obowiązki informacyjne dla producentów lub innych podmiotów, które po raz pierwszy wprowadzają do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nawozy albo środki wspomagające uprawę roślin. Producent lub inny podmiot przed wprowadzeniem do obrotu nawozu albo środka wspomagającego uprawę roślin będzie zobowiązany do przedłożenia wojewódzkiemu inspektorowi jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych, właściwemu ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę producenta lub podmiotu, lub w przypadku producenta lub podmiotu mającego miejsce zamieszkania albo siedzibę poza terytorium Rzeczypospolitej

Polskiej, inspektorowi właściwemu dla województwa mazowieckiego zgłoszenie o zamiarze wprowadzania do obrotu nawozu albo środka wspomagającego uprawę roślin. Natomiast Główny Inspektor Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych będzie na podstawie zgłoszeń wojewódzkiemu inspektorowi jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych prowadził na swojej stronie odpowiednie wykazy nawozów, środków wspomagających uprawę roślin i produktów pofermentacyjnych. Należy podkreślić, że nałożenie tego obowiązku wynika z potrzeby zapewnienia większej przejrzystości rynku nawozów i środków produkcji rolniczej objętych ustawą. Aktualnie brak jest pełnych informacji, jakie produkty znajdują się na rynku i czy są bezpieczne dla ludzi, zwierząt i środowiska. Wykazy podmiotów wprowadzających do obrotu nawozy, środki wspomagające uprawę roślin oraz produkty pofermentacyjne ułatwią prowadzenie przez nadzoru nad tym rynkiem.

Jednocześnie zaproponowano termin 6 miesięcy na dokonanie zgłoszenia do wojewódzkiego inspektora jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych, przez producenta lub inny podmiot, który po raz pierwszy wprowadza do obrotu nawóz, środek wspomagający uprawę roślin lub produkt pofermentacyjny, w odniesieniu do nawozów, środków wspomagających uprawę roślin lub produktów pofermentacyjnych, które obecnie znajdują się w obrocie.

W art. 5 w ust. 2 wprowadzono wymóg zgłaszania wojewódzkiemu inspektorowi jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych, właściwemu ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę producenta lub podmiotu, który po raz pierwszy wprowadza do obrotu nawóz, środek wspomagający uprawę roślin lub produkt pofermentacyjny, lub w przypadku producenta lub podmiotu mającego miejsce zamieszkania albo siedzibę poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, inspektorowi właściwemu dla województwa mazowieckiego nawozu albo środka wspomagającego uprawę roślin, który został dopuszczony do obrotu w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej lub Republice Turcji lub w państwie będącym członkiem Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) – stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym. Propozycja zgłaszania zamiaru wprowadzania na polski rynek nawozów albo środków wspomagających uprawę roślin ma ułatwić sprawowanie przez właściwą inspekcję nadzoru nad produktami wprowadzonymi na rynek krajowy z innych państw członkowskich Unii Europejskiej bez konieczności spełnienia wymogów przejścia procedury dopuszczenia do obrotu zgodnie z wymogami ustawy o nawozach i nawożeniu obowiązującej dla producentów krajowych.

Wprowadzenie tego dodatkowego instrumentu zapewni lepszą przejrzystość rynku co ułatwi Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno- Spożywczych zapewnienie odpowiedniego poziomu kontroli tego rynku. Wymóg ten ma również charakter ochronny dla zdrowia ludzi i zwierząt oraz dla środowiska, gdyż zdarzają się przypadki, że na rynek krajowy trafiają produkty nieprzebadane i niebezpieczne. Brak takiego zgłoszenia albo aktualizacji zgłaszanych danych w tym także brak zgłoszenia o zaprzestaniu wprowadzania do obrotu będzie zagrożony nałożeniem opłaty sankcyjnej w wysokości 2270 zł. Wysokość opłaty sankcyjnej jest na takim samym poziomie jak w ustawie z dnia 9 listopada 2012 r. o nasiennictwie (Dz. U. z 2017 r. poz. 633), w której za podobne przewinienia stosowana jest opłata sankcyjna w tej wysokości.

W art. 5 ust. 4 wprowadzono również wymóg zgłaszania wojewódzkiemu inspektorowi jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych, właściwemu ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę producenta lub podmiotu, który po raz pierwszy wprowadza do obrotu nawóz, środek wspomagający uprawę roślin lub produkt pofermentacyjny, lub w przypadku podmiotu mającego miejsce zamieszkania albo siedzibę poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, inspektorowi właściwemu dla województwa mazowieckiego zamiaru wprowadzania do obrotu produktów pofermentacyjnych, które zostały dopuszczone do obrotu w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej lub Republice Turcji lub w państwie będącym członkiem EFTA.

W związku z zapytaniami przedsiębiorców co do możliwości traktowania produktów w skład których wchodzi tylko mikroorganizmy jako nawozów czy środków wspomagających uprawę roślin (środków poprawiających właściwości gleby, stymulatorów wzrostu) na potrzeby właściwego interpretowania zakresu przedmiotowego ustawy w art. 1 dodano w ust. 3 przepis, w którym zaproponowano wyraźne wyłączenie tej grupy produktów spod regulacji ustawy. Ustawa nie obejmuje tej grupy produktów, nie określa również dla tej grupy zakresu koniecznych/niezbędnych do przeprowadzenia badań oraz wymaganej dokumentacji w postępowaniu administracyjnym o wydanie pozwolenia. Należy bowiem zauważyć, że produkty zawierające tylko i wyłącznie mikroorganizmy (z pożywką albo stabilizatorem) rozumiane jako organizmy żywe nie mieszczą się w definicjach zawartych się w art. 2 ust. 1 pkt 7 i 8 ustawy. Zgodnie z ww. przepisami środek poprawiający właściwości gleby to substancje dodawane do gleby w celu poprawy jej właściwości lub jej parametrów chemicznych, fizycznych, fizykochemicznych lub biologicznych; natomiast stymulator

wzrostu to związek organiczny lub mineralny lub jego mieszanina, wpływające korzystnie na rozwój roślin lub inne procesy życiowe roślin. Dlatego też, ww. definicje nie uprawniają do kwalifikowania takich produktów zawierających wyłącznie mikroorganizmy jako stymulatorów wzrostu lub środków poprawiających właściwości gleby w świetle przepisów ustawy.

Na rynku handlowym funkcjonuje wiele produktów mikrobiologicznych o różnych właściwościach i przeznaczeniu, w tym preparatów o charakterze stymulującym wzrost roślin czy poprawę właściwości gleby. Przepisy ustawy o nawozach i nawożeniu w aktualnym brzmieniu nie są właściwe do dopuszczania do obrotu na podstawie pozwoleń Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi produktów zawierających wyłącznie mikroorganizmy rozumiane jako organizmy żywe (z pożywką lub stabilizatorem lub bez pożywki lub bez stabilizatora), bowiem przepisy te oprócz ogólnych wymogów dla określonych grup produktów zawierających substancje organiczne i związki mineralne, lub ich mieszanin kwalifikowanych jako nawozy, komposty, środki poprawiające właściwości gleby i stymulatory nie zawierają żadnych specyficznych wymogów dotyczących badań i oceny preparatów zawierających mikroorganizmy. Zatem dopuszczanie do obrotu preparatów mikrobiologicznych na podstawie ogólnych wymogów ww. ustawy nie zapewnia odpowiedniego poziomu ich oceny.

Na potrzeby właściwej interpretacji przepisów ustawy w art. 2 ustawy doprecyzowano niektóre określenia, których wykładnia wzbudza wątpliwości i jest niejednolita. W projekcie uproszczono definicję nawozów organicznych. Uproszczenie definicji nawozów organicznych polega na wykreśleniu z niej słowa kompost. Zgodnie z dostępną literaturą, kompost jest wytwarzany z odpadów roślinnych i zwierzęcych w wyniku częściowego, tlenowego rozkładu (butwienie) przez mikroorganizmy w odpowiedniej temperaturze i wilgotności. Proces kompostowania biomasy może przebiegać w pryzmach kompostowych, kompostownikach lub specjalnych bioreaktorach. Produkty powstałe w procesie kompostowania zwane kompostami zawierają substancję organiczną lub mieszaninę substancji pochodzenia roślinnego lub zwierzęcego i mogą wchodzić w skład i być klasyfikowane w zależności od składu i przeznaczenia jako nawozy albo środki poprawiające właściwości gleby albo podłoża do upraw, dlatego niewłaściwe jest ich wyróżnianie tylko w definicji nawozów organicznych.

W wyniku przeglądu dotychczasowych przepisów ustawy w zakresie zasad wprowadzania na rynek środków wspomagających uprawę roślin, mając na uwadze

dotychczasowe doświadczenie w zakresie dopuszczania do obrotu podłoży do upraw wskazujące, że produkty wytworzone z torfów są produktami bezpiecznymi, w projekcie ustawy zaproponowano zwolnienie producentów podłoży do upraw wytworzonych z torfów albo z torfów z dodatkiem nawozów mineralnych z konieczności uzyskiwania pozwolenia ministra właściwego do spraw rolnictwa na ich wprowadzenie do obrotu. Wprowadzono jedynie ograniczenie, aby dodawany do torfu nawóz mineralny był nawozem oznaczonym jako „NAWÓZ WE” lub nawozem mineralnym, który został wprowadzony do obrotu na podstawie pozwolenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

W związku z coraz częstszym pojawianiem się na rynku produktów deklарowanych jako wszelkiego rodzaju wspomagacze, szczepionki, aktywatory itp., które korzystnie wpływają na glebę lub na rozwój roślin, a tym samym mogą i powinny podlegać wymogom ustawy o nawozach i nawożeniu lub produktów, które w sposób nieuprawniony funkcjonują na rynku jako nawozy lub środki wspomagające uprawę roślin, zaistniała potrzeba uszczegółowienia przepisów w zakresie warunków ich kontroli i wycofywania z rynku. W projekcie ustawy w zamienianym art. 3 ust. 2a wprowadzono wyraźny zakaz wprowadzania do obrotu nawozów, środków wspomagających uprawę roślin lub produktów biogazowych, które powinny spełniać wymagania ustawy, a które nie zostały oznakowane w sposób wskazujący, że są to nawozy, środki wspomagające uprawę roślin lub produkty pofermentacyjne oraz produktów, które nie spełniają wymagań ustawy, a których opakowania, etykiety albo dokumenty, w które się je zaopatruje zawierają określenia sugerujące, że są to nawozy, środki wspomagające uprawę roślin lub produkty pofermentacyjne. Uregulowanie tych spraw postulowane było przez Inspekcję Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych sprawującą nadzór nad wprowadzaniem do obrotu nawozów oraz środków wspomagających uprawę roślin.

W artykule 7 zmienianej ustawy rozszerzono katalog przypadków, w których minister właściwy do spraw rolnictwa może cofnąć pozwolenie na wprowadzenie do obrotu. W przypadku, gdy powiatowy lekarz weterynarii wyda decyzję o cofnięciu decyzji o zatwierdzeniu zakładu przetwórczego produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego i produktów pochodnych wytwarzającego nawozy lub środki wspomagające uprawę roślin oraz nadaniu weterynaryjnego numeru identyfikacyjnego, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi może w drodze decyzji cofnąć pozwolenie na wprowadzenie do obrotu nawozu albo środka wspomagającego uprawę roślin. Jednocześnie złagodzone konsekwencje wprowadzania do

obrotu nawozów albo środków wspomagających uprawę roślin niespełniających wymagań jakościowych. Dotychczas minister właściwy do spraw rolnictwa obligatoryjnie cofał pozwolenie. Natomiast w projekcie złagodźono tę normę, minister właściwy do spraw rolnictwa może zastosować to uprawnienie, o ile jest to uzasadnione względami bezpieczeństwa zdrowia ludzi, zwierząt lub ochrony środowiska.

Dodano art. 8a, na podstawie którego Główny Inspektor Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych będzie prowadził wykazy nawozów oraz środków wspomagających uprawę roślin oraz produktów pofermentacyjnych wprowadzonych do obrotu na podstawie art. 3 ust. 1, art. 5 ust. 1 i ust. 3. Propozycja ta jest związana z bezpieczeństwem zdrowia ludzi, zwierząt i ochroną środowiska, jak również ma znaczenie dla celów kontrolnych – jakie produkty, związane z nawożeniem, wprowadzane są na polski rynek. W związku z tym, że mogą zdarzać się przypadki wprowadzania na polski rynek produktów niepożądanych i niebezpiecznych, celowe jest wzmocnienie nad nimi kontroli. Wykaz ten ułatwi służbom kontrolnym prowadzenie nadzoru nad rynkiem nawozów, środków wspomagających uprawę roślin i produktów pofermentacyjnych.

Na rynku handlowym coraz większy udział mają nawozy lub środki wspomagające uprawę roślin powstałe z odpadów ze względu na promowaną przez Komisję Europejską koncepcję gospodarczą gospodarki o obiegu zamkniętym, która dąży do maksymalnego wykorzystania odpadów w procesie powstawania nowych produktów, materiałów, surowców i wprowadzenia ich na rynek. W związku z tym projekt zawiera również zmiany w zakresie oznaczania produktów nawozowych ustanawiające obowiązek umieszczania na opakowaniu nawozu i środka wspomagającego uprawę roślin, a w przypadku produktu pofermentacyjnego w dokumentach do niego załączanych, informacji o składzie surowcowym takiego produktu, w przypadku gdy ten produkt został wytworzony przy udziale odpadów lub produktów ubocznych, o których mowa w ustawie z dnia 12 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2018 r. poz. 21 oraz z 2017 r. poz. 2422). Zmiana ma na celu podwyższenie świadomości odbiorców w zakresie bezpiecznego stosowania takich środków produkcji oraz umożliwienie im pełnej oceny ich przydatności. Jest ona również odpowiedzią na pojawienie się na rynku grup konsumentów, którzy poszukują produktów wytworzonych bez udziału odpadów lub ich pochodnych. Jednakże informacje, o których mowa w art. 9 zmienianej ustawy nadal pozostają, jako obowiązkowe, do umieszczania na opakowaniach, etykietach lub w dokumentach towarzyszących. Biorąc pod uwagę postulaty producentów nawozów i środków

wspomagających uprawę roślin, w proponowanym przepisie art. 9 ust. 2 zmienianej ustawy określającym wymogi dotyczące oznakowania nawozów i środków wspomagających uprawę roślin wykreślono wyraz „wyłącznie”. Pozwoli to producentom umieszczać na opakowaniach, etykietach i w dokumentach towarzyszących produktowi dodatkowe informacje ważne dla odbiorców nawozów i środków wspomagających uprawę roślin. Jednakże informacje te nie mogą wprowadzać w błąd i być niezgodne z informacjami, o których mowa w art. 9 ustawy.

W treści art. 9 doprecyzowano również obowiązki przedsiębiorców w zakresie zamieszczania na opakowaniu instrukcji stosowania i przechowywania. W dotychczasowym brzmieniu tego przepisu brak było jednoznacznego wskazania, aby informacje w zakresie stosowania i przechowywania były umieszczane na opakowaniach nawozów i środków wspomagających uprawę roślin wprowadzanych do obrotu w trybie art. 5 ustawy. Proponowane brzmienie ww. normy wprowadza obowiązek umieszczania takich informacji w przypadku produktów wprowadzanych do obrotu na podstawie art. 5, natomiast pozostałe nawozy, środki poprawiające właściwości gleby i stymulatory wzrostu wprowadzane do obrotu w oparciu o pozwolenie ministra właściwego ds. rolnictwa będą oznaczane w sposób dotychczasowy tj. poprzez umieszczenie na opakowaniu instrukcji stosowania i przechowywania stanowiącej załącznik do przedmiotowego pozwolenia.

W związku z powtarzającą się różną interpretacją dotyczącą nazwy handlowej produktu, zaproponowano, żeby na opakowaniu umieszczać nazwę produktu wymienioną w pozwoleniu, o ile nawóz albo środek wspomagający uprawę roślin są wprowadzane do obrotu na podstawie pozwolenia ministra właściwego do spraw rolnictwa. Zamiar wprowadzania danego produktu, który posiada już dopuszczenie do obrotu na podstawie wydanego pozwolenia ministra właściwego ds. rolnictwa pod dodatkową nazwą niż ta wynikająca z pozwolenia będzie wiązało się z koniecznością uzyskania nowego pozwolenia ministra właściwego do spraw rolnictwa.

W art. 17 zmienianej ustawy doprecyzowano dotychczasowe przepisy w zakresie obowiązku dla stosujących nawozy, środki wspomagające uprawę roślin oraz produkty pofermentacyjne stosowania tylko tych produktów, które zostały legalnie wprowadzone do obrotu na podstawie ustawy o nawozach i nawożeniu lub przepisów rozporządzenia nr 2003/2003. Do wskazanej w art. 17 kategorii produktów zaliczają się zgodnie z art. 3 ust. 1, art. 5 ust. 1 i 3 ustawy oraz przepisami rozporządzenia nr 2003/2003 produkty, które:

1) wprowadza się do obrotu bez pozwolenia ministra właściwego do spraw rolnictwa (są to nawozy „WE”, nawozy powstałe ze zmieszania nawozów „WE”, nawozy wapniowe odpowiadające, określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 12 pkt 5 typom wapna nawozowego, naturalne (przetworzone i nieprzetworzone), nawozy i środki wspomagające uprawę roślin wprowadzane na podstawie art. 5 ust. 1 i 3, produkty pofermentacyjne oraz podłoża wytworzone z torfów i z dodatkiem nawozów „WE” lub innych nawozów dopuszczonych do obrotu;

2) na podstawie art. 3 ust. 2 ustawy o nawozach i nawożeniu legitymują się pozwoleniem MRiRW na wprowadzenie ich do obrotu.

Jednocześnie zgłaszane wątpliwości interpretacyjne tego przepisu spowodowały konieczność wprowadzenia doprecyzowania, które dotyczy możliwości stosowania w gospodarstwach rolnych do nawożenia lub poprawy właściwości gleby, poza wymienionymi wyżej produktami, także innych materiałów lub substancji wykorzystywanych w rolnictwie lub leśnictwie, które nie stanowią zagrożenia dla zdrowia ludzi lub zwierząt lub środowiska np. słoma, torfy.

W projekcie w zasadniczy sposób zmieniono brzmienie dotychczasowego art. 18 określającego obowiązki podmiotów wielkotowarowych prowadzących chów lub hodowlę trzody chlewnej lub drobiu lub nabywców nawozów naturalnych od tych podmiotów poprzez ograniczenie jego zakresu w związku z wejściem w życie opublikowanej w dniu 23 sierpnia 2017 r. ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. poz. 1566, z późn. zm.). Zmiana art. 18 jest konsekwencją zmiany podejścia do wdrażania dyrektywy azotanowej w Polsce i potrzeby uporządkowania przepisów związanych ze stosowaniem i przechowywaniem środków nawozowych zawierających azot (w tym odchodów zwierząt gospodarskich) i mających wpływ na zanieczyszczenia wód biogenami w jednej regulacji to jest w ustawie – Prawo wodne. Aktualnie sprawy związane ze stosowaniem odchodów zwierząt gospodarskich i produktów pofermentacyjnych i przechowywaniem odchodów zwierząt gospodarskich podlegają regulacjom art. 102 – 112 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne.

W związku z powyższym również sprawy uregulowane dotychczas w art. 18, a dotyczące zagospodarowania nawozów naturalnych i produktów pofermentacyjnych wytworzonych przez podmioty zajmujące się wielkotowarowym chowem drobiu lub trzody chlewnej lub nabywców nawozów naturalnych od tych podmiotów są właściwe do

uregulowania w tzw. Programie azotanowym opracowanym na podstawie ustawy – Prawo wodne, a nie jak dotychczas w ustawie o nawozach i nawożeniu. Tym samym przepisy art. 18 w projektowanej ustawie ograniczono do regulacji związanych z wydawaniem opinii o planie nawożenia przez okręgowe stacje chemiczno-rolnicze, oraz określeniem sposobu pobierania i wysokości opłaty za wydanie ww. opinii o planie nawożenia.

Konsekwencją powyższego jest też zmiana w art. 1 ust. 2 ustawy o nawozach i nawożeniu.

W art. 22 rozszerzono delegację ustawową do wydania przez ministra właściwego do spraw rolnictwa rozporządzenia dotyczącego stosowania nawozów i środków wspomagających uprawę roślin o środki wspomagające uprawę roślin.

Ustawa o nawozach i nawożeniu reguluje w art. 23 sposób przewozu nawozów oraz środków wspomagających uprawę roślin. Zgodnie z projektem ustawy warunki transportu produktów pofermentacyjnych będą tożsame z metodami transportu nawozów oraz środków wspomagających uprawę roślin.

Jednocześnie w art. 23 w ust. 4 zmienianej ustawy wprowadza się dodatkowy przepis zwalniający rolników z obowiązku posiadania dokumentu handlowego przy przewozie nawozów naturalnych w ramach jednego gospodarstwa lub pomiędzy gospodarstwami.

Na podstawie art. 21 ust. 2 akapit pierwszy rozporządzenia nr 1069/2009 podmioty zapewniają, aby produktom ubocznym pochodzenia zwierzęcego (m.in. obornik) i produktom pochodnym podczas przewozu towarzyszył dokument handlowy. Jednakże, zgodnie z ww. artykułem właściwy organ, którym w Polsce jest powiatowy lekarz weterynarii, może udzielić zezwolenia na przewóz obornika bez dokumentu handlowego między dwoma punktami usytuowanymi w tym samym gospodarstwie lub pomiędzy dwoma gospodarstwami w kraju. W celu skorzystania z przedmiotowego odstępstwa właściciel gospodarstwa, z którego pochodzi obornik, zobowiązany jest zwrócić się do powiatowego lekarza weterynarii ze stosownym wnioskiem o udzielenie zezwolenia i potwierdzeniem wniesienia opłaty skarbowej za wydanie decyzji administracyjnej. Tym samym, powiatowy lekarz weterynarii jest obowiązany przeprowadzić postępowanie administracyjne. Biorąc pod uwagę niski poziom zagrożenia dla zdrowia zwierząt i ludzi stwarzany przez obornik, oraz konieczność każdorazowego prowadzenia przez powiatowego lekarza weterynarii postępowania administracyjnego w celu wydania takich zezwoleń, a także ich ilość (dla każdego gospodarstwa rolnego osobno przy każdym przewozie), wydaje się zasadnym, aby

wprowadzić w prawodawstwie krajowym środki wykonawcze, o których mowa w art. 21 ust. 6 lit. b rozporządzenia nr 1069/2009. W myśl tego przepisu możliwe jest przyjęcie środków wykonawczych do art. 21 tego rozporządzenia odnośnie przypadków, w których, w drodze odstępstwa od ust. 2 akapitu pierwszego (obowiązku posiadania dokumentu handlowego przy przewozie produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego i produktów pochodnych) oraz w związku z niskim poziomem zagrożenia dla zdrowia ludzi i zwierząt, stwarzanego przez niektóre produkty uboczne pochodzenia zwierzęcego lub produkty pochodne, przewóz produktów pochodnych może odbywać się bez dokumentów handlowych.

Tym samym, poprzez wprowadzenie ww. środka wykonawczego w ustawie o nawozach i nawożeniu, powiatowy lekarz weterynarii nie będzie musiał każdorazowo wydawać decyzji w przedmiocie zezwolenia na przewóz obornika bez dokumentu handlowego między dwoma punktami usytuowanymi w tym samym gospodarstwie lub pomiędzy dwoma gospodarstwami, w sytuacji gdy obornik ten nie stwarza lub stwarza zagrożenie o niskim poziomie dla zdrowia zwierząt lub ludzi. Ponadto, takie rozwiązanie stanowić będzie znaczne ułatwienie dla rolników, którzy bez konieczności posiadania dokumentu handlowego lub ubiegania się o zwolnienie z obowiązku jego posiadania, będą mogli przewozić obornik pomiędzy dwoma punktami usytuowanymi w swoim gospodarstwie lub pomiędzy gospodarstwami w kraju.

Niniejsze odstępstwo zawarte w art. 23 w ust. 4 zmienianej ustawy dotyczy wyłącznie przewozu nawozu naturalnego nieprzetworzonego między dwoma punktami usytuowanymi w tym samym gospodarstwie lub między gospodarstwami w kraju. Nie ma natomiast zastosowania do przypadków prowadzenia działalności przez podmioty komercyjne skupujące obornik od poszczególnych rolników i odsprzedających zainteresowanym podmiotom. Należy też wyjaśnić, iż termin nawozy naturalne nieprzetworzone stosowany w ustawie o nawozach i nawożeniu jest terminem zbieżnym co do znaczenia w stosunku do terminu obornik zgodnie z definicją obornika ujętą w art. 3 pkt 20 rozporządzenia nr 1069/2009, która określa obornik jako kał lub mocz zwierząt gospodarskich, innych niż ryby hodowlane, ze ściółką lub bez.

Ponadto, przedmiotowe odstępstwo dotyczy jedynie tych gospodarstw, w których nie stwierdzono poważnej choroby zakaźnej. Zgodnie z art. 4 rozporządzenia Komisji (UE) nr 142/2011 z dnia 25 lutego 2011 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1069/2009 określającego przepisy sanitarne dotyczące

produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi, oraz w sprawie wykonania dyrektywy Rady 97/78/WE w odniesieniu do niektórych próbek i przedmiotów zwolnionych z kontroli weterynaryjnych na granicach w myśl tej dyrektywy (Dz. Urz. UE L 54 z 26.02.2011, str. 1, z późn. zm.) poważne choroby zakaźne oznaczają choroby wymienione przez Światową Organizację Zdrowia Zwierząt w art. 1.2.3. Kodeksu zdrowia zwierząt lądowych. Dopiero więc w stosunku do gospodarstw, w których wystąpiła jedna z ww. chorób, nadal wprowadzane byłyby ograniczenia z ewentualnym zakazem przemieszczenia produktów ubocznych i produktów pochodnych, w tym obornika.

Zaproponowano zmianę w art. 24 dotyczącą przechowywania nawozów naturalnych przetworzonych i produktów pofermentacyjnych w postaci stałej i płynnej w miejscach prowadzenia obrotu tymi produktami. Nawozy naturalne przetworzone i produkty pofermentacyjne w postaci stałej będzie można przechowywać w opakowaniach jednostkowych lub luzem w pryzmach formowanych na utwardzonym i nieprzepuszczalnym podłożu, po ich przykryciu materiałem wodoszczelnym. Natomiast nawozy naturalne przetworzone i produkty pofermentacyjne w postaci płynnej będzie można przechowywać w zamkniętych opakowaniach lub w szczelnych, przystosowanych do tego celu zbiornikach.

W art. 28 dotyczącym zadań okręgowych stacji chemiczno-rolniczych, zadania stacji w zakresie wykonywania badań, ekspertyz i opinii uzupełniono o grupę produktów pofermentacyjnych.

Projekt ustawy dokonuje zmian w rozdziale 6 polegających na doprecyzowaniu zagadnień związanych ze sprawowaniem nadzoru i kontrolą wprowadzania do obrotu i stosowania nawozów, środków wspomagających uprawę roślin oraz produktów pofermentacyjnych. Zmiany mają charakter porządkowy oraz doprecyzujący dotychczasowe uprawnienia Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, Inspekcji Ochrony Środowiska oraz Państwowej Inspekcji Weterynaryjnej. W szczególności uszczegółowiono zakres nadzoru Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych w zakresie dokonywania czynności kontrolnych również u podmiotów, które nie wprowadzają do obrotu np. producentów rolnych, w celu zapewnienia pełnego nadzoru nad produktami objętymi zakresem ustawy.

W rozdziale tym uchylono przepisy art. 33, 34 i 35 dotyczące wydawania przez Inspekcję Ochrony Środowiska decyzji o usunięciu uchybień lub wstrzymaniu prowadzenia chowu lub hodowli zwierząt lub przywróceniu prowadzenia chowu lub hodowli zwierząt

przez podmioty, o których mowa w dotychczasowych przepisach ustawy o nawozach i nawożeniu w art. 18 ust. 1, prowadzących wielkotowarowy chów lub hodowlę zwierząt. Zmiana ta jest kolejną konsekwencją porządkowania przepisów krajowych wdrażających dyrektywę azotanową i przeniesienia przepisów związanych ze stosowaniem i przechowywaniem środków nawozowych zawierających azot (w tym odchodów zwierząt gospodarskich), mających wpływ na zanieczyszczenia wód biogenami, z ustawy o nawozach i nawożeniu do ustawy – Prawo wodne.

W rozdziałach 7 i 8 dodaje się przepisy dotyczące opłat sankcyjnych i przepisów karnych w zakresie produktów pofermentacyjnych w przypadku naruszenia przepisów wynikających z niniejszej ustawy oraz odpowiednio zmodyfikowano dotychczasowe przepisy.

Z uwagi na liczne wnioski producentów nawozów, w zmienianej ustawie zaproponowano przepis przejściowy, na podstawie którego będzie możliwe dokonywanie zmian w pozwoleniach ministra właściwego do spraw rolnictwa na wprowadzenie do obrotu nawozów wydanych przed 14 listopada 2007 r. W związku z brakiem możliwości dokonywania zmian w tych decyzjach, producenci nawozów nie mogli aktualizować decyzji w zakresie swoich danych, nawet takich jak adres, nazwa producenta czy też nazwa nawozu.

Projekt zawiera przepisy przejściowe mające na celu właściwe wdrożenie proponowanych zmian.

Uwzględniając specyfikę wprowadzania do obrotu nawozów i środków wspomagających uprawę roślin na podstawie art. 4 i art. 5 zmienianej ustawy zaproponowano, aby nawozy i środki wspomagające uprawę roślin w opakowaniach oznaczonych na podstawie dotychczasowych przepisów mogły być w obrocie do 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy – art. 2 projektu ustawy

W związku z nowym obowiązkiem informacyjnym zawartym w art. 4a projektowanej ustawy podmioty, które wprowadzają do obrotu nawozy oznaczone jako „NAWOZY WE”, mieszanki typów nawozów oznaczonych znakiem „NAWOZY WE”, oraz nawozy odpowiadające typom wapna nawozowego, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1 i 2, a które znajdują się w obrocie w dniu wejścia w życie projektu niniejszej ustawy, będą miały obowiązek przekazania w formie pisemnej, wojewódzkiemu inspektorowi jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych, informacji, o których mowa w art. 4a ust. 1, 2 lub 3 ustawy

albo wycofania z obrotu tych nawozów w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

W art. 4 projektu ustawy zaproponowano przepis przejściowy dotyczący podmiotów, które wprowadzają do obrotu nawozy albo środki wspomagające uprawę roślin na podstawie art. 5 ustawy. Podmioty, których nawozy oraz środki wspomagające uprawę roślin znajdują się w obrocie w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy, będą miały obowiązek przekazania w formie pisemnej, wojewódzkiemu inspektorowi jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych, informacji, o których mowa w art. 5 ust. 2 ustawy albo wycofania z obrotu nawozów oraz środków wspomagających uprawę roślin, w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

W przepisach przejściowych dotyczących postępowań administracyjnych i kontrolnych wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ww. przepisów ww. ustawy będą stosowane przepisy dotychczasowe, z wyłączeniem spraw związanych z wydawaniem pozwoleń Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na wprowadzenie do obrotu nawozów czy środków wspomagających uprawę roślin, które będą prowadzone zgodnie z brzmieniem nadanym niniejszą ustawą. W tym drugim przypadku dotyczy to postępowań w odniesieniu do nawozów i środków wspomagających uprawę roślin, które będą przeznaczone do rolnictwa ekologicznego i jest uzasadnione względami zapewniania pewności obrotu tych produktów. Wnioskodawca będzie zobowiązany do uzupełnienia złożonego wniosku i przedłożenia, zgodnie z art. 4 ust. 6 pkt 1a, opinii jednostek upoważnionych na podstawie przepisów o rolnictwie ekologicznym w zakresie oceny i zgodności środków do produkcji ekologicznej z wymaganiami określonymi w przepisach dotyczących rolnictwa ekologicznego. Ponadto w związku z uchynieniem przepisów art. 33–35 dotyczących postępowań kontrolnych prowadzonych przez Inspekcję Ochrony Środowiska, które są obecnie uregulowane w rozdziale 4 ustawy – Prawo wodne, przewidziano stosowanie nowych przepisów określonych w tym rozdziale bowiem są one mniej restrykcyjne dla kontrolowanych podmiotów.

W projekcie ustawy przewidziano również możliwość zachowania w mocy tych przepisów wykonawczych, które będą wymagać zmiany w związku z wejściem w życie projektowanej ustawy. Jednocześnie ze względu na przewidywany zakres zmian, zaproponowano możliwość ich nowelizacji bez konieczności zastępowania ich nowymi aktami wykonawczymi.

W art. 8 projektowanej regulacji zaproponowano 14-dniowe *vacatio legis*. Zaproponowany termin wejścia w życie przepisów ww. projektu ustawy umożliwia wszystkim zainteresowanym zapoznanie się z nowymi przepisami i przygotowanie do zmian, jakie będą wynikać z ich wejścia w życie. Projekt ustawy w znacznej części zawiera przepisy ułatwiające wprowadzanie do obrotu produktów pofermentacyjnych, przetworzonych nawozów naturalnych, niektórych podłoży do upraw, w porównaniu do dotychczasowych przepisów ustawy o nawozach i nawożeniu, które nie wymagają specjalnych dostosowań prowadzonej działalności. W przypadku wprowadzenia przepisów, które wiążą się z dodatkowymi obowiązkami dla przedsiębiorców np. w zakresie zmiany oznakowywania produktów lub wprowadzeniem nowych obowiązków informacyjnych w projekcie ustawy określono terminy na dostosowanie się do ww. zmian.

Projekt ustawy nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt zawiera przepisy techniczne w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.), w związku z tym projekt podlega notyfikacji.

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) projekt ustawy udostępnia się na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji.

Ocena przewidywanego wpływu projektu ustawy na działalność mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców:

Zmiana ustawy spowoduje wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe, w tym na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców poprzez zwiększenie dostępności produktów biogazowych, jako środków do nawożenia, co może przyczynić się do obniżenia cen nawozów organicznych oraz organicznych środków poprawiających właściwości gleby.

Propozycje zmian w art. 4 obowiązującej ustawy wpłyną na zmniejszenie liczby wymaganych dokumentów w procesie wydawania pozwoleń ministra właściwego do spraw rolnictwa w zakresie wprowadzania do obrotu nawozów i środków wspomagających uprawę roślin.

Natomiast propozycje zmian w art. 3, 4a i 5 ustawy wprowadzają dodatkowy wymóg informacyjny poprzez konieczność przedkładania zgłoszenia do wojewódzkiego inspektora jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych o zamiarze wprowadzenia do obrotu nawozu albo środka wspomagającego uprawę roślin albo produktu pofermentacyjnego, albo zgłoszenia o zmianach danych albo zgłoszenia o zaprzestaniu wprowadzania ich do obrotu.

Projekt ustawy znajduje się w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów pod numerem UD 183.

Opracowano w Departamencie Hodowli i Ochrony Roślin:

ZASTĘPCA DYREKTORA

Krzysztof Smaczyński

DYREKTOR DEPARTAMENTU
Hodowli i Ochrony Roślin

Bogusław Rzeźnicki

SPECJALISTA ds. LEGISLACJI

Krzysztof Nurzyński

Naczelnik Wydziału

Paweł Malaczek

Z-CA DYREKTORA DEPARTAMENTU
PRAWNO-LEGISLACYJNEGO

Mariusz Gorzowski

<p>Nazwa projektu Projekt ustawy o zmianie ustawy o nawozach i nawożeniu</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Sekretarz Stanu Zbigniew Babalski</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Krzysztof Smaczyński Zastępca Dyrektora Departamentu Hodowli i Ochrony Roślin, tel.: 22 623 25 54 e-mail: krzysztof.smaczynski@minrol.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia luty 2018 r.</p> <p>Źródło:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dokument pn. Kierunki budowy biogazowni rolniczych na lata 2010-2020. 2. Przepisy unijne promujące stosowanie energii ze źródeł odnawialnych. 3. Program Komisji Europejskiej dotyczący gospodarki w obiegu zamkniętym. <p>Nr w wykazie prac: UD 183</p>
--	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Projekt ustawy o zmianie ustawy o nawozach i nawożeniu ma na celu umożliwienie producentom biogazu rolniczego zbyt produktów pozostających po jego wytworzeniu. Dotychczasowy stan prawny umożliwia wprowadzanie do obrotu produktów biogazowych (pofermentacyjnych) jako nawozów albo środków wspomagających uprawę roślin po uzyskaniu pozwolenia ministra właściwego ds. rolnictwa lub zastosowanie ich do nawożenia poprzez tryb zagospodarowania odpadów uregulowany w rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie odzysku R 10. Projekt ustawy ma na celu zniesienie wskazanych barier administracyjnych oraz uporządkowanie i uproszczenie trybu wprowadzania do obrotu produktów biogazowych przy zachowaniu ich odpowiedniej jakości oraz bezpieczeństwa dla zdrowia ludzi, zwierząt i środowiska naturalnego.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Projekt przewiduje zmianę przepisów poprzez wprowadzenie nowej kategorii produktów nawozowych, którą będzie regulowała ustawa - grupę produktów pofermentacyjnych. Produkty te będą wprowadzane do obrotu bez pozwoleń ministra właściwego ds. rolnictwa, co w efekcie umożliwi producentom ich zbycie lub zagospodarowanie bez konieczności uzyskania decyzji w sprawę tego pozwolenia. Zniesienie wymogu uzyskiwania pozwolenia w formie decyzji umożliwi szybkie przekazywanie nadmiarów wytworzonych produktów pofermentacyjnych do odbiorców przy zachowaniu bezpieczeństwa oraz minimum formalności, a w końcowym efekcie poprawi sytuację finansową producentów biogazu rolniczego. Zwiększenie dostępności produktów pofermentacyjnych może pozytywnie wpłynąć na ceny organicznych produktów nawozowych i w efekcie nieznacznie obniżyć ceny nawozów organicznych i nawozów naturalnych.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Np. w Niemczech obowiązuje tzw. „prawo poręczenia”. Oznacza to, że podmiot wprowadzający do obrotu nawozy przy zachowaniu wszystkich wymogów, jakie te środki muszą spełnić (dopuszczalne surowce do ich produkcji, wymagania dla poszczególnych typów nawozów, limity zanieczyszczeń, przepisy w zakresie znakowania) mogą je na własną odpowiedzialność wprowadzić do obrotu. Ww. wymogi zawarte są w rozporządzeniu z 5.12.2012 r. w sprawie wprowadzania do obrotu nawozów, środków poprawiających właściwości gleby, podłoży uprawnych i środków wzmacniających dla roślin. W Niemczech nie funkcjonuje system dopuszczania do obrotu pojedynczych produktów ani system ich rejestracji. Jeżeli podmiot wprowadzający do obrotu ma produkt, który nie odpowiada wymogom określonym w ww. rozporządzeniu, może wystąpić do federalnego ministerstwa rolnictwa z wnioskiem o odpowiednią zmianę przepisów w zakresie prawa o nawozach. Elementem tej procedury jest sprawdzenie wniosku przez Radę Naukową ds. Nawożenia funkcjonującą przy ministerstwie rolnictwa. Wyniki tej analizy służą ministerstwu do przygotowania decyzji w zakresie ewentualnej nowelizacji przedmiotowego rozporządzenia. Proces legislacyjny w przypadku nowelizacji obejmuje uzgodnienia z krajami związkowymi, które muszą ten projekt poprzeć w Bundesracie (wyższa izba niemieckiego parlamentu, w której reprezentowane są landy). Rozporządzenie o nawozach należy zatem rozumieć jako wynik przeprowadzonych badań i uzgodnień szczebla federalnego i landowego. Bez stosownych zmian w tekście rozporządzenia dany produkt nie może zostać wprowadzony do obrotu. Właściwe urzędy na szczeblu landowym są odpowiedzialne za kontrolę rynku nawozów i one przeprowadzają kontrole środków dostępnych na rynku.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Producenci biogazu rolniczego	82	Rejestr producentów biogazu rolniczego KOWR	Uprości zbyt produktów pofermentacyjnych otrzymywanych w trakcie produkcji biogazu, co będzie miało wpływ na kondycję finansową tych podmiotów. Dodatkowe obowiązki informacyjne dla

			<p>producentów lub innych podmiotów, które po raz pierwszy będą wprowadzać do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej produkty pofermentacyjne. Producent lub inny podmiot przed wprowadzeniem do obrotu produktu pofermentacyjnego będzie zobowiązany do przedłożenia WIJHARS, właściwemu ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę tego producenta lub tego podmiotu, lub w przypadku producenta lub podmiotu mającego miejsce zamieszkania albo siedzibę poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, inspektorowi właściwemu dla województwa mazowieckiego zgłoszenie o zamiarze wprowadzania do obrotu nawozu albo środka wspomagającego uprawę roślin albo produktu pofermentacyjnego.</p>
Rolnicy	Ok. 1 000 000 gospodarstw prowadzących produkcję roślinną	Dane GUS	<p>Zwiększy dostępność produktów pofermentacyjnych, jako środków produkcji stosowanych do nawożenia, co może się przyczynić do obniżki cen nawozów organicznych oraz organicznych środków poprawiających właściwości gleby.</p> <p>Zwolnienie z obowiązku załączania do wniosku wpisu do KRS lub CEIDG spowoduje, że producenci rolni będą mogli starać się o uzyskanie pozwolenia na wprowadzenie do obrotu nawozów albo środków wspomagających uprawę roślin</p>
Producenci nawozów i środków wspomagających uprawę roślin	Brak danych	Brak danych	<p>Importerzy - konieczność przedstawiania dodatkowo organowi celnemu pisemnego oświadczenia o sposobie i miejscach docelowego przeznaczenia nawozu lub środka wspomagającego uprawę roślin. Pozwoli to na śledzenie przepływu (tranzytu) tych produktów przez terytorium Polski; przy wprowadzaniu nawozów mineralnych z krajów trzecich konieczność przedkładania ważnych badań określających jakość i bezpieczeństwo tych nawozów; rozszerzenie zakresu dokumentów wymaganych w ramach procedury celnej dla nawozów azotowych o wysokiej zawartości azotanu amonu w celach zapewnienia bezpieczeństwa transportu, przechowywania i użytkowania takich nawozów.</p> <p>Wnioskodawcy (producenci lub inne podmioty) - zwolniono z obowiązku przedkładania wraz z wnioskiem o wydanie pozwolenia na wprowadzenie do obrotu nawozu albo środka wspomagającego uprawę roślin, numeru identyfikacji podatkowej (NIP), zaświadczeń lub oświadczeń o wpisie do Krajowego Rejestru Sądowego albo w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej potwierdzających prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie wprowadzania do obrotu nawozów albo środków wspomagających uprawę roślin. Zmiana ta pozwoli produkować i wprowadzać do obrotu nawozy albo środki wspomagające uprawę roślin również</p>

	Brak danych		<p>podmiotom, które nie posiadały dotychczas wpisu do KRS-u lub nie były wpisane do CEIDG z uwagi na to, że nie miały osobowości prawnej, np. zakłady budżetowe lub jednostki budżetowe. Zmiana ta poszerzy krąg podmiotów, które będą mogły starać się o uzyskanie pozwolenia, np. o rolników.</p> <p>Dodatkowe obowiązki informacyjne dla producentów lub innych podmiotów, które po raz pierwszy będą wprowadzać do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nawozy albo środki wspomagające uprawę roślin. Producent lub inny podmiot przed wprowadzeniem do obrotu nawozu albo środka wspomagającego uprawę roślin będzie zobowiązany do przedłożenia WIJHARS, właściwemu ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę tego producenta lub tego podmiotu, lub w przypadku podmiotu mającego miejsce zamieszkania albo siedzibę poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, inspektorowi właściwemu dla województwa mazowieckiego zgłoszenie o zamiarze wprowadzania do obrotu nawozu albo środka wspomagającego uprawę roślin albo produktu pofermentacyjnego.</p>
GIJHARS WIJHARS	1 16		<p>Prowadzenie wykazów (art. 4a) nawozów, środków wspomagających uprawę roślin i produktów pofermentacyjnych wprowadzanych do obrotu na podstawie art. 3 i art 5 ustawy.</p> <p>Dodatkowy zakres kontroli wprowadzania do obrotu nawozów naturalnych przetworzonych oraz produktów pofermentacyjnych.</p>

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

W ramach prowadzonych konsultacji publicznych projekt ustawy poddano konsultacjom z następującymi organizacjami społeczno-zawodowymi oraz związkami zawodowymi:

1. NSZZ „Solidarność” Komisja Krajowa
2. Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych
3. Forum Związków Zawodowych
4. Business Centre Club
5. Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych LEWIATAN
6. Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej
7. Związek Rzemiosła Polskiego
8. Rada Dialogu Społecznego w Rolnictwie
9. Polskie Stowarzyszenie Producentów Biogazu Rolniczego
10. Unia Producentów i Pracodawców Przemysłu Biogazowego
11. Federacja Związków Pracodawców-Dzierżawców i Właścicieli Rolnych
12. Związek Pracodawców-Dzierżawców i Właścicieli Rolnych
13. Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa
14. Polska Federacja Hodowców Bydła i Producentów Mleka
15. Krajowa Rada Izb Rolniczych
16. NSZZ RI „Solidarność”
17. Związek Zawodowy Rolnictwa „Samoobrona”
18. Krajowy Związek Rolników, Kólek i Organizacji Rolniczych
19. Federacja Branżowych Związków Producentów Rolnych
20. Sekretariat Rolnictwa Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” Sekcja Krajowa Rolnictwa
21. Związek Zawodowy Rolników „OJCZYŻNA”
22. Związek Zawodowy Rolników Rzeczypospolitej „SOLIDARNI”
23. Związek Zawodowy Centrum Narodowe Młodych Rolników

24. Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych Rolników i Organizacji Rolniczych

25. Związek Zawodowy Pracowników Rolnictwa w RP

26. Krajowy Związek Grup Producentów Rolnych Izba Gospodarcza

27. Związek Zawodowy Wsi i Rolnictwa „Solidarność Wiejska”

28. Związek Zawodowy Rolnictwa i Obszarów Wiejskich „REGIONY”

29. Polski Związek Zawodowy Rolników

30. Polski Związek Hodowców i Producentów Trzody Chlewnej „POLSUS”

31. Związek Krajowy Związek Pracodawców-Producentów Trzody Chlewnej

32. Polskie Zrzeszenie Producentów Bydła Mięsnego

33. Polskie Związek Hodowców i Producentów Bydła Mięsnego

34. Krajowa Izba Producentów Drobiu i Pasz

35. Krajowa Rady Drobiarstwa – Izba Gospodarcza

36. Polski Związek Zrzeszeń Hodowców i Producentów Drobiu

37. Ogólnopolski Związek Producentów Drobiu „POLDRÓB”

38. Unia Pracodawców i Producentów Przemysłu Mięsnego

39. Krajowa Federacja Hodowców Drobiu i Producentów Jaj

40. Polski Związek Hodowców i Producentów Gęsi

41. Polski Związek Owczarski

42. Polska Izba Gospodarcza Energetyki Odnawialnej i Rozproszonej

43. Instytut Gospodarki Rolnej

44. Krajowe Zrzeszenie Producentów Rzepaku i Roślin Białkowych

45. Krajowy Związek Plantatorów Buraka Cukrowego

46. Stowarzyszenie Naukowo-Techniczne Inżynierów i Techników Rolnictwa

47. Rada do spraw Rolnictwa Ekologicznego

48. Federacja Przedsiębiorców Polskich

49. Związek Przedsiębiorców i Pracodawców

50. Polska Izba Gospodarcza Maszyn i Urządzeń Rolniczych

51. Konsorcjum Appolonia

52. WWF Polska

53. Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych

54. Inspekcja Weterynaryjna

Konsultacje publiczne prowadzono zgodnie z § 31 Uchwały Nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. Regulamin pracy Rady Ministrów.

Projekt ustawy został przekazany do konsultacji społecznych i uzgodnień międzyresortowych. Konsultacje zakończono w I kwartale 2017 r. Decyzją kierownictwa resortu projekt skierowano ponownie do konsultacji publicznych i uzgodnień międzyresortowych.

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) projekt ustawy udostępniono na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]												
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)	
Dochody ogółem													
budżet państwa													
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Wejście w życie projektowanej zmiany ustawy nie będzie miało wpływu na sektor finansów publicznych, w tym na dochody i wydatki budżetu państwa oraz budżety jednostek samorządu terytorialnego. Czynności, o których mowa w zmienianej ustawie, a które dotyczą IJHARS i WIJHARS będą realizowane w ramach środków zaplanowanych dla GIJHARS i WIJHARS w ustawie budżetowej na rok 2018, oraz w ustawach budżetowych na lata następne.												

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki							Łącznie (0-10)
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10		
W ujęciu	duże przedsiębiorstwa								
	sektor mikro-, małych i								

pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	średnich przedsiębiorstw								
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe								
	(dodaj/usuń)								
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa								
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw								
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe								
	konkurencyjność								
Niemierzalne	(dodaj/usuń)								
	(dodaj/usuń)								
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Zmiana ustawy spowoduje wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe, w tym na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców poprzez zwiększenie dostępności produktów pofermentacyjnych, jako środków produkcji do nawożenia, co może przyczynić się do obniżenia cen nawozów organicznych oraz organicznych środków poprawiających właściwości gleby.								

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

x nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).

tak
 nie
x nie dotyczy

zmniejszenie liczby dokumentów
 zmniejszenie liczby procedur
 skrócenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

zwiększenie liczby dokumentów
 zwiększenie liczby procedur
 wydłużenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.

tak
 nie
nie dotyczy

Propozycje zawarte w art. 4 ustawy wpłyną na zmniejszenie liczby wymaganych dokumentów w procesie wydawania pozwoleń ministra właściwego do spraw rolnictwa w zakresie wprowadzania do obrotu nawozów i środków wspomagających uprawę roślin.

Propozycje zawarte w art. 3 wprowadzają dodatkowy wymóg informacyjny przy odprawie celnej i tranzycie tych środków produkcji przez nasz kraj.

Natomiast propozycje zawarte w art. 4a i 5 ust. 2 i 4 ustawy wprowadzają dodatkowy wymóg informacyjny poprzez konieczność przedkładania zgłoszenia do WIJHARS o zamiarze wprowadzenia do obrotu nawozu albo środka wspomagającego uprawę roślin albo produktu pofermentacyjnego albo zgłoszenia o zmianach w zgłoszonych danych albo zgłoszenia o zaprzestaniu wprowadzania do obrotu.

9. Wpływ na rynek pracy

Projektowana ustawa będzie miała wpływ na rynek pracy. Poprzez rozwój biogazowni rolniczych zwiększy się ilość miejsc pracy i wzrośnie zapotrzebowanie na pracowników.

10. Wpływ na pozostałe obszary -

środowisko naturalne
 sytuacja i rozwój regionalny
 inne

demografia
 mienie państwowe

informatyzacja
 zdrowie

Omówienie wpływu

Projektowana ustawa nie wpłynie negatywnie na środowisko, zdrowie ludzi i zwierząt oraz na sytuację i rozwój regionalny. Dzięki fermentacji np. gnojowicy w biogazowniach rolniczych ulegają poprawie warunki nawożenia pól uprawnych wskutek wzrostu zawartości azotu w formie amonowej (N-NH₄) do 90%, podczas gdy w gnojowicy surowej udział ten wynosi ok. 48,8%. Forma amonowa azotu jest łatwiej przyswajalna przez rośliny i mniej narażona na

	wymywanie do wód powierzchniowych i gruntowych, a w związku z tym zmniejsza się ryzyko eutrofizacji wód.
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego	
Wejście w życie przedmiotowej ustawy nastąpi po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.	
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?	
Ewaluacja efektów projektu nastąpi po roku od wejścia w życie ustawy poprzez analizę wzrostu liczby producentów biogazu rolniczego oraz porównanie wzrostu wydajności instalacji do wytwarzania biogazu rolniczego.	
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)	
Brak	